

*mercator
moje dežele***Nagrajenci Poslovnega sistema Mercator za leto 1997** stran 4**Mercator Center Koper odprt** stran 8**Temeljni kamen Mercator Centra Ljubljana** stran 16**Oljarica ima certifikat za upravljanje z okoljem ISO 14001** stran 22*intervju
intervju***Franc Rovere: "Mercator Slosad sodeluje s sadjarji"** stran 18*aktualno***Posledica reorganizacije so presežni delavci** stran 21**20 Mercatoriada in Dan Mercatorja** stran 24**Potopisi, Moda, Zelene strani, Nagradna križanka** stran 38

Časopis Poslovnega sistema Mercator, d.d., Ljubljana, Dunajska 107.

Izdaja Center za obveščanje, Uredništvo, Ljubljana, Dunajska 107, telefon 061/1683-205.

Urednica: Vesna Bleiweis

Priprava za tisk: Cortec Ljubljana

Tisk: Delo, TČR Ljubljana

Časopis prejemajo delavci, kmetje, učenci in upokojen-
ci Poslovnega sistema Mercator.

Naklada: 9.700 izvodov.

Po mnenju pristojnega državnega organa se od časopi-
sa plačuje 5-% prometni davek.

Zoran Janković

Dobre stvari so vselej tri

Danes je prva dobra stvar: skoraj tritisoč Mercatorjevcev skupaj praznujemo naš tradicionalni dan, Dan Mercatorja in zaključek 20. Mercatoriade in podeljenih bo 10 nagrad Poslovnega sistema Mercator za leto 1997.

Druga dobra stvar: zbrani smo pred Mercatorjevo doslej največjo naložbo Mercator Centrom Koper, v katerem bo v kratkem odprt največji slovenski hipermarket. S sprejemom razvojnega načrta do leta 2000 je bila sprejeta tudi regijska organiziranost naše trgovine v štirih družbah. Zato je bil Mercator Center Koper v začetku letošnjega leta v celoti prenešen v last in upravljanje družbe Mercator Degro. Kupcem bodo sodelavci Mercator Degroja najkasneje v prvi polovici julija na skoraj 7.700 m² hipermarketa ponudili okoli 30.000 različnih izdelkov. Ponudili pa jim bodo tudi kakovostne storitve. Za njihovo odličnost so se posebej usposabljali. Želim, da zaposleni v tem hipermarketu kupcem dokažejo svojo pripravljenost.

Tretja dobra stvar: poslovne poteze nam že letos približujejo naš cilj: ostati in obstati največja in najboljša slovenska trgovska družba ter do leta 2000 okrepiti in povečati naš tržni delež v slovenski trgovini. Slovenski trgovci gremo v konkurenčno ofenzivo po različnih poteh - cilj pa imamo bolj ali manj enak: prehiteti in zdržati tujo konkurenco v močnih slovenskih trgovskih verigah. Prepričan sem, da bo Mercator v tekmi za kupca storil vse, slast zmagovalja pa naj občuti najboljši. Prepričan sem tudi, da znamo, zmoremo in tudi bomo največja in zaradi prodajnega programa, konkurenčnih cen in odličnih storitev, tudi naj-boljša slovenska trgovska družba. Ne samo zaradi poslovne politike in realno postavljenih ciljev, temveč predvsem zaradi nas, zaradi ljudi, ki sestavljamo družino Mercator. V družino ne štejem samo trgovcev, naša družina so tudi proizvodne in druge storitvene družbe, ki se bodo potrjevale v konkurenčnem boju za vstop na tuja tržišča s kakovostjo izdelkov in okolju prijazno proizvodnjo.

Prvo violino v Mercatorjevem orkestru igramo mi - zaposleni v Mercatorju. Današnje srečanje je dokaz naše pripravljenosti, da v dveh letih postorimo vse za prihodnost naše in naslednjih generacij Mercatorjevcev. Sebi in njim moramo ustvariti gospodarsko čvrsto, v javnosti ugledno slovensko delniško družbo - Poslovni sistem Mercator. Marsikaj bomo morali za uresničitev tega cilja tudi žrtvovati. V prvi vrsti bomo morali z razumevanjem sprejeti hitro in učinkovito spreminjanje, ekonomizacijo poslovnih procesov, prostorske, nabavne, prodajne, izobrazbene in druge standarde, ki opredeljujejo kakovost.

Ker so dobre stvari vselej tri, naj jih vsem želim na današnji dan: složnost, uspeh, zadovoljstvo ob doseženih ciljih.

Zoran Janković, Dan Mercatorja, Koper, 13. junij 1998

MERCATORJEVI NAGRAJENCI

Tradicionalne nagrade Poslovnega sistema Mercator - letos so bile podeljene trinajstič - so bile nagrajencem izročene ob Dnevu Mercatorja 13.6.1998 v Kopru. Okoli 3000 udeležencev dneva je nagrajence pozdravilo z gromkim aplavzom.

Bela Beznec,
Mercator Trgovina Ljubljana

Nagrajenec je poslovođa mesnice v samopostrežbi v ljubljanskih Murglah. Osemnajst let je v Mercatorju, vedno pri prodaji mesa in mesnih izdelkov. Urejen oddelek za prodajo svežega mesa in delikatesnih izdelkov, urejeni, prijazni sodelavci, zadovoljni kupci, so odraz nagrajenčevega dela. Strokovno znanje, znanje trgovskega poslovođa in živilskega tehnika je uspešno združeno v za kupce izzivalni, vabljeni ponudbi. Predvsem so to v trgovini polpripravljeni sveži mesni izdelki. Bela Beznec - med kupci in sodelavci dobro zapisano ime.

Alojz Hočevnar,
Mercator-Pekarna Grosuplje

Voznik tovornjaka, ki že 35 let v Mercator Pekarni Grosuplje razvaža kruh in pecivo. V teh letih 14 tisoč ton razvoženega kruha in peciva ob urah, ko se mnogi odpravljajo spat in brez večjih nezgod prevoženih 1,3 milijona kilometrov. Številke, v katere je vtkano 35 let dobre volje, podjetju predano delo, mentorstvo mladim, aktivno delo v organih podjetja in stanovskem združenju, krajevni skupnosti.... Zaupanje, spoštovanje in priljubljenost med sodelavci v Pekarni in pri strankah, je nagrajencu največje zadovoljstvo. Nagrajenčevo zadovoljstvo naj požlahtni tudi nagrada Poslovnega sistema Mercator.

Janez Jereb,
Mercator-KGZ Sora Žiri,

Nagrajenec je poslovođa trgovine Oprema v Rovtahn. Tri desetletja poslovoškega dela v trgovini z mešanim blagom sredi žirovskih hribov, tri desetletja izpolnjevanja specifičnih zahtev kupcev, ki pridejo v trgovino po vezalke, pralni stroj, gnojila in cement hkrati. In ne odidejo praznih rok in nezadovoljni. Med njimi je človek, ki je skrbel za krajevno skupnost, ki drži pokonci krajevno kulturno življenje in planinsko društvo. Tako je trgovina Oprema živahno središče, ki povezuje interese ljudi in jih zaznamuje z imenom Mercator in KGZ Sora.

Slavko Kosi,
Mercator SVS

Poslovodja samopostrežbe v Gorišnici. Koraki v karieri - vsi v Mercatorju, vsi med prodajnimi policami. Štirinajst let so ti koraki poslovodski - med policami, papirji, podeželskimi kupci in ženskim kolektivom v samopostrežbi v Gorišnici. Osebna ambicioznost, prepletena z odličnim poznavanjem navad, zahtev in želja kupcev na podeželju ter z veliko mero razumevanja križev in težav ženskega kolektiva, prinaša nadpovprečne prodajne rezultate enote. Ne glede na hudo konkurenco - prodaja v Mercatorjevi samopostrežbi v Gorišnici narašča.

Marija Majcen,
Mercator Trgovina Ljubljana

Nagrajenka je poslovodkinja v samopostrežbi v Domžalah - v kraju, kjer hude trgovske konkurence ne manjka. Poslovni rezultati 18 članskega kolektiva, ki ga vodi nagrajenka, potrjujejo, da je med odločilnimi elementi, po katerih trgovino sodijo kupci, človek. Nagrajenka v svoji 28 letni karieri v Mercatorju prav kakovosti odnosov kupec - prodajalec, posveča vso skrb. Zgled, ki mu pritrjuje tudi nagrada Poslovnega sistema Mercator.

Rozalija Perpar,
Mercator-KZ Trebnje

Poslovodkinja v prodajnem centru Stari trg v Trebnjem. Trideset let trgovini in Mercatorjevi zadrugi zvesta trgovka. Trgovina, ki jo vodi nagrajenka, je najboljša zadrugina trgovina, v njej je vedno posluh za zahtevnega in skromnega kupca, zato so kupci zvesti prijatelji. V nagrajenki imajo kupci vzor najboljšega soseda.

Kratka utemeljitev pred izročitvijo nagrade

Darinka Rot, Mercator Trgovina Ljubljana

Poslovodkinja Primarnega centra Fužine, v letu 1989 zgrajene prve velike Mercatorjeve živilske samopostrežbe v Ljubljani, ki je bila trikrat zapored s strani kupcev izbrana za najboljšo trgovino v Ljubljani. Kolektiv 20 redoljubnih, prijaznih sodelavk in sodelavcev, pestra ponudba. Nagrajenka je že 30 let v Mercatorju, ima 25 let poslovnih izkušenj z različnimi sodelavci, z različnimi kupci. Vselej v poslovno nadpovprečno uspešnih trgovinah, vselej z nasmehom, odprtih oči in ušes za želje vseh, ki verjamemo v poslanstvo Mercatorja moje dežele.

Irena Schweiger, Mercator Dolenjska

Poslovodkinja trgovine Gala v Metliki je po letih in delovnem stažu tako med nagrajenci kot med Mercatorjevci mla-dinka. Po profesionalnosti, s katero opravlja svoje delo, pa preizkušen trgovski maček, ki dokazuje, da na mladih tudi v Mercatorju svet stoji. Dober glas o Gali gre po Beli krajini, seže čez Gorjance na Dolenjsko, seže pa tudi čez Kolpo. Njegov odmev je zabeležen v poslovnih izidih trgovine Gala. Dinamičnost v prilagajanju po-nudbe zahtevam kupcev, ni samo odraz mladosti, je predvsem odraz odgovornosti za poslovni uspeh trgovine.

**Ples za nagrajence sta
začela Irena Schweiger
in Janez Vldetič**

**Ing. Marko Verbič,
Tovarna olja Oljarica Kranj**

Nagrajenec je inženir kemijske tehnologije, diplomant fakultete za organizacijske vede v Kranju, diplomant štu-dija menedžmenta, sicer pa je v tovarni vodja nabave in skrbnik standardov kakovosti ISO 9001 in 14001. 15 let dela na področju inovacij in tehničnih izboljšav v Oljarici je za nagrajencem. Rezultat večih nagrajenčevih inovacij in tehničnih izboljšav v zadnjih treh letih je ovrednoten s prihrankom v vrednosti nekaj več kot 3 milijone nemških mark.

**Marjan Zorec,
Mercator SVS**

Poslovodja Železnine v Lenartu - od trgovskega vajenca pred dvajsetimi leti do poslovodje - vse v Mercatorju. Nadpovprečni poslovni rezultati vodene enote, dobro vzdušje med sodelavci, domiselnost v načinih prodaje - odlike prodajalne, ki jih upravičeno pripisujemo nagrajencu. Mladim mentor in vodnik v umetnosti prodaje, sodelavcem prijatelj, vendar nepopustljiv in zahteven, ko gre za kakovost storitev, ponudbe in za dobre, tako v profitnem centru Potrošnik in družbi Mercator SVS, zgledne in nadpovprečne poslovne rezultate.

**Takole potegnejo močni možje, nagrajenci
pa čisto drugače**

Tudi medalje so nagrade

MERCATOR CENTER KOPER ODPRT

Koper, 14. julij 1998 - slovesne otvoritve Mercator Centra Koper so se poleg predsednika države Milana Kučana udeležili še predstavniki državnega zbora in sveta, člani diplomatskega zbora, župani obalnih in drugih občin, predstavniki Mercatorjevih poslovnih partnerjev, predstavniki upravnih in drugih organov, izvajalcev del, vodstev Mercatorjevih družb in zaposleni v Mercator Centru Koper. Slovesno dejanje otvoritve so opravili Milan Kučan, Irena Fister, županja mestne občine Koper, Stane Valant, predsednik Mercatorjevega nadzornega sveta, Boris Požar, direktor Mercator Degro in Zoran Janković, predsednik Mercatorjeve uprave.

Udeležence slovesne otvoritve so pozdravili Milan Kučan, Boris Požar in Zoran Janković.

Nekaj misli iz njihovih pozdravnih besed navajamo v skrajšani obliki.

Boris Požar:

"S prevzemom lastništva se je v družbi Mercator-Degro sprožila vrsta aktivnosti, ki ne zadevajo samo Mercator Centra Koper, temveč tudi celovit sklop nabava-logistika-prodaja-informatika-kadri. Tako v družbi nismo obravnavali

Centra Mercator in predvsem hipermarketa zgolj kot posamičnih objektov, temveč tudi kot priložnost za pridobitev in uveljavitev novih znanj in spoznanj v prej navedenem sklopu.

Sama gradnja Nakupovalnega Centra je od zabitja prvega pilota trajala nekaj več kot dobro leto. Izvajalci del so se spopadali s težko obvladljivim terenom, zastarelo infrastrukturo, zanemarljive niso bile prometne zagate. Danes se nam vse te težave kažejo že kot pre-teklost, pred nami je odgovornost za poslovni

uspeh naložbe, za njeno rentabilnost in predvsem odgovornost, da bomo v izpolnili pričakovanja kupcev, poslovnih partnerjev, lastnikov in zaposlenih. Skoraj 13.000 kvadratnih metrov skupne površine je v Mercator centru namenjeno trgovski in storitveni dejavnosti.

V njem ima poleg Mercatorjevega hipermarketa svoje prostore še 20 pogodbenih partnerjev, ki dopolnjujejo in bogatijo njegovo ponudbo. Prepričan sem, da bo tako zaokrožena ponudba

Boris Požar, direktor Mercator Degro

zadovoljila stalne in naključne kupce.

S hipermarketom so se sedanje prodajne površine Mercator Degroja povečale za okoli 45%. Pričakujemo, da se bo naš skupni promet povečal za okoli 20%. Pri tem vemo, da se bo zaradi hipermarketa promet v nekaterih naših prodajnih enotah zmanjšal. V hipermarketu smo odprli nova delovna mesta za 110 delavcev. Vse smo posebej izobraževali in usposabljali za delo v novih in večini povsem neznanih delovnih pogojih. Verjamem, da bodo svoje delo opravljali po svojih najboljših močeh, vesti in znanju, korektno, v zadovoljstvo potrošnikov.

Zahvaljujem se vsem izvajalcem del, upravnim in drugim službam ter vsem partnerjem v Mercator centru Koper za veliko kooperativnost in dobro voljo v sodelovanju pri reševanju problemov. Zahvaljujem se vsem zaposlenim v Centru, ki so dneve in noči pred današnjim trenutkom preživeli tu, zato se zahvaljujem tudi njihovim družinam za potrpljenje in razumevanje.

Jutrišnji dan je za nas kot "dan D". Prestali bomo ognjeni krst in marsikaj bo odvisno od prvih vtisov. Zato želim, da bi jutri, ko bomo odprli vrata kupcem, vsi skupaj naredili najboljši vtis, dokazali, da smo dobro pripravljani. Seveda pa je moja želja, da to dokažemo vsak dan znova. Le tako bomo uspešni in upravičili naložbo. Vsem želim dobro počutje med Mercatorjevc, dobro počutje med vsemi partnerji v nakupovalnem centru, storili bomo vse, da boste naši stalni kupci in prijatelji."

Notranjost Mercator Centra Koper

V hipermarketu je na skoraj 3 km prodajnih polic in hladilnih linij okrog 30.000 različnih izdelkov

Pozdrav predsednika države z zaposlenimi v hipermarketu

Milan Kučan

"Vabila na otvoritev Mercator Centra Koper sem se razveselil. Vendar ne zato, ker bi me povabili kot malega delničarja, ki je v Mercator vložil svoj certifikat. Razveselil sem se ga zato, ker je Mercator v Murglah moj resnični sosed. Imam veliko sosedov, najboljših sosedov, Mercator sicer med najboljše ne sodi, je pa odličen sosed. V to so me prepričale prodajalke v Mercatorjevi trgovini v Murglah in zato sem v Mercator vložil tudi svoj certifikat. Mislim pa, da je imel Mercator doslej od mene več koristi, kot jaz od njega."

V nadaljevanju je predsednik države poudaril naloge slovenske države za vstop v Evropsko Unijo. Zlasti je opozoril na hitro in učinkovito prilagajanje slovenskih predpisov evropskemu pravnemu redu. Prilagoditev pravnemu redu Evropske Unije je predpogoj za enakopravno vključitev vanjo. Ob prilagajanju pravnega reda pa morajo biti s strani vlade zagotovljeni tudi pogoji za rast slovenskega družbenega bruto proizvoda na prebivalca, saj bomo le tako tudi po tem kriteriju primerljivi z ostalimi članicami Unije. Konkurenca bo neizprosna in prva bo na udaru prav gotovo slovenska trgovina. Zato je pomembno, da se prav na pragu Evrope slovenska trgovina lahko potrjuje z evropsko primerljivim objektom, prodajnim programom in storitvijo. Povezovalni procesi v slovenskem gospodarstvu - tudi v trgovini, so nuja za njegovo konkurenčnost.

Mercator v Murglah je odličen sosed

Udeleženci slovesne otvoritve

lešani pevski zbor iz Portoroža je pričel slovesnost z Zdravljico

Danes smo Mercator moje dežele, trgovina od A do Ž

V Mercator Centru Koper so poleg Trgoavta še drugi iz Mercatorjeve družine: Zmajčkov butik, Modiana in Mercator Emba

Zoran Janković

"Mercator bo prihodnje leto praznoval petdesetletnico. V teh letih so nas v Sloveniji poznali po našem najbolj znamenitem reklamnem geslu "Ma kej se drenaste, kaj ne videste, da pri Mercatorju dobiste use". Danes smo Mercator moje dežele, trgovina od A do Ž. Smo vseslovenski gospodarski sistem. Smo družba, preko katere velik del slovenske industrije in kmetijstva gradi svoj tržni položaj. S 137 milijardami prihodka smo drugo največje slovensko podjetje - koncern, ki ima poleg trgovine v svojem sestavu pomemben del slovenske agroživilske in kmetijske proizvodnje. Vendar bo naše mesto verodostojnejše in primerljivejše, ko ga bomo utemeljevali z dobičkom in z največjo mero zadovoljstva naših, kupcev, lastnikov in zaposlenih. Tekoči poslovni rezultati so jamstvo, da bomo v letu 1998 izpolnili tudi plan dobička v višini okoli 1,1 milijarde tolarjev.

Vsaka od Mercatorjevih trgovskih družb mora postati po ekonomskih merilih najuspešnejša, po kakovostnih

pa najboljša družba v regiji. Svojega sedanjega primata ne želimo le ohraniti in okrepiti, dodajamo mu kakovostno komponento, ki se bo odrazila v odličnosti naših storitev.

Naš razvojni načrt, ki ga bomo uresničili do vstopa v tretje tisočletje, vsebuje temeljni cilj: Mercatorjeva trgovina bo evropsko primerljiva in v slovenski trgovini bomo svoj tržni delež od sedanjih okoli 16% povečali na okoli 20%. Uresničitvi tega cilja podrejam vse svoje aktivnosti. Gradimo nove sodobne maloprodajne objekte in posodabljam obstoječe, širimo svoja vplivna območja. Postavili smo optimalno notranjo organiziranost, poenotili izvajanje poslovnih funkcij. Obvladujemo stroškovno plat poslovanja. Izkoriščamo učinke sinergije različnih dejavnosti, ki so povezane v koncern in učinke ekonomije obsega. V izobraževalne programe postopno vključujemo 3500 zaposlenih v trgovini. Naše poslovanje bo do leta 2000 v celoti podrejeno standardizirani kakovosti. Uresničitev poslovnega načrta do leta 2000 je za vse Mercatorjevece brezpogojna zaveza.

Konkurenca pritiska na vse. Ta pritisk razumem in jemljem kot izziv in spodbudo. Zmagovalca med nami bo določil potrošnik.

Mercator Center Koper oziroma Mercatorjev hipermarket je prvi dokončani objekt iz serije načrtovanih velikih objektov in prenov. Svoj naložbeni cikel ocenjujemo na 20 milijard tolarjev. Pred tednom dni smo začeli z gradnjo Mercator Centra v Ljubljani, gradimo hipermarket v Mariboru in v Ptuj. V letu dni smo tehnološko in vsebinsko prenovili 30 obstoječih objektov in pridobili 8 lokacij za novogradnje.

Prepričan sem, da bo Mercator Center Koper, v katerem ponudbo Mercatorjevega hipermarketa zaokrožuje še 20 Mercatorjevih partnerjev, postal središče prijaznega srečevanja ljudi. Verjamem, da bo ta center izpolnil poslanstvo Mercatorja moje dežele in izpolnil poslovna pričakovanja vseh, ki smo se zanj odločili. Dobrodošli na podobnem srečanju prihodnje leto v Ljubljani."

NAJVEČJI NA OBALI

Primorci ga že imajo! Prvi v Sloveniji! Kdaj ga bomo pa mi? To se je verjetno spraševal marsikdo, ki je povsod po Sloveniji opazil velike oglasne panoje za Mercator Center Koper s tako velikim nakupovalnim vozičkom, da ga tudi najbolj zapravljive družine ne bi uspele napolniti.

Vsi, ki smo nazdravili novemu centru in se kot prvi sprehodili med bogato založenimi policami, smo samo presenečeno pritrdjevali tistemu, kar sta Zoran Janković in Boris Požar povedala na novinarski konferenci.

Kakovostna ponudba, skladnost, urejenost in prostornost Centra bodo zagotovo prepričale še tako zahtevne kupce. Mercatorjevi načrti, da se bodo zdaj v Centru ustavljali tudi turisti in sosedje Hrvati in po nakupih ne bodo odšli preko italijanske meje, so se zdeli že skoraj uresničeni. Mercatorjevci si verjetno želijo tako zadovoljnih obiskovalcev, kot smo bili na otvoritvi mi, vsak dan.

In kako je nastal Mercator Center Koper?

Mercator je pred dobrimi tremi leti od podjetja Tomos Group kupil okoli 28.000 m² zemljišča ob šmarski vpadnici v Koper. Zemljišče je bilo kupljeno z namenom zgraditi Mercatorjev nakupovalni center na Obali. Gradnja se je začela maja lani, pospešeno pa so dela potekala do jeseni 1997. Konec maja 1998 je bil objekt gradbeno nared, v juniju in juliju pa opravljena vsa ostala dela, potrebna za odprtje celotnega objekta. Skupna površina Mercator Centra Koper je nekaj manj kot 13.000 m², od tega je dobro polovico oziroma 7.700 m² zasedel Mercatorjev hipermarket, ponudbo pa dopolnjuje še 20 drugih lokalov. V sklop nakupovalnega centra sodi tudi pokrita garažna hiša s 600 parkirnimi mesti.

Celotna predračunska vrednost naložbe je okoli štiri milijarde tolarjev, pri čemer je del sredstev s posojilom mednarodnega konzorcija bank zagotovila Evropska banka za obnovo in razvoj, ostalo pa so sredstva Poslovnega sistema Mercator. Izvajalec gradnje je bilo podjetje Energogroup iz Ljubljane s podizvajalci, predvsem so to podjetja z Obale in njenega zaledja, nadzor je izvajala Mercator Optima, d.o.o. iz Ljubljane.

Zakaj je Mercator Center nekaj posebnega?

Odgovor je preprost. Zato, ker je slovenski, ker je največji na obali, ker združuje ugodno in kakovostno ponudbo za še tako zahtevnega kupca. Poslovnemu sistemu Mercator je uspelo poleg svojega hipermarketa pod streho centra

MERCATOR CENTER KOPER

združiti res izjemno ponudbo. V njem so lokali Mercatorjevih hčerinskih družb: Mercator Degro je lastnik Centra, Trgoavto ima prodajalno nadomestnih delov in dodatne opreme za vozila, Modiana bogato pondubo modne konfekcije, Santana Coffe Shop je Embin, dnevni kavni bar in prodajalna kave in slaščičarna Zmajčkovega butika. Ponudbo zaokroža še štirinajst prodajal in lokalov. Že na vhodu vas McDonald's spomni, da se pri njih lahko okrepčate po nakupih v Centru, poleg trgovine s športno opremo in oblačili Hervis je tu še bogata ponudba oblačil športne elegancije in jeansa v trgovinah Dealer in Kappa. Temu dodajmo še bogato založeno prodajalno nogavic Fabiani ter obutev za vso družino v trgovini Petejan. Brez težav boste v Mercatorjevi parfumeriji našli primerno darilo zanjo, za oba pa v trgovini Slowatch. In če smo že pri darilih, neizmerno domišljivo ima Polona, ki vam v etno shopu ponuja svet v malem. Svoj dom si boste lepo uredili s sanitarno keramiko iz trgovine Finali, omeniti moram še Optiko Bago, prodajalno Kodak Expres in pa trgovino za najmlajše Ariel. Iz denarne zagate vas bodo rešili v menjalnici Boris ali pa v poslovalnici Banke Koper, kjer je tudi bankomat. Obisk na obali pa bom končala z besedami: vidimo se prihodnje leto v Ljubljani!

Alenka Potočnik

Kot nam je povedal glavni poslovodja hipermarketa Marko Gvardjančič, so s prometom v prvem tednu poslovanja izjemno zadovoljni.

Dva dni po otvoritvi smo po elektronski pošti prejeli tudi prve vtise in razmišljanja kupca. Njegove vtise v Mercator Centru Koper in predvsem hipermarketu, objavljamo na 36. strani.

Milan Kučan in glavni poslovodja hipermarketa Marko Gvardjančič

NA RUŠEVINAH DEKORATIVNE V LETU DNI MERCATOR CENTER LJUBLJANA

Z majhno slovesnostjo, ki so se je udeležili člani Mercatorjevega nadzornega sveta, predstavniki izvajalca del podjetja Energoplan, člani vodstva profitnega centra Mercator Trgovina Ljubljana, strokovni delavci koncerna in uprave Poslovnega sistema Mercator, so se 9. julija letos začela pripravljalna dela za gradnjo Mercator Centra Ljubljana.

Mercator je kupil zemljišče in proizvodne prostore nekdanje Tovarne dekorativnih tkanin ob ljubljanski Celovški cesti pred tremi leti. Po vrsti zapletov okrog samega nakupa in pričetka gradnje, se je popoldne, 9. julija 1998, premaknilo. Pred vhodom v trgovino nekdanje tovarne sta predsednik Mercatorjevega nadzornega sveta mag. Stane Valant in predsednik uprave Zoran Janković položila temeljni kamen Mercator Centra Ljubljana.

Zoran Janković je ob tem dogodku poudaril: "Prepričan sem, da današnji temeljni kamen ne bo spomenik pred gradbeno jamo. V letu dni bo na temeljih Dekorativne stal moderen nakupovalni center - Mercator Center Ljubljana. Dokazov, da Mercator s svojo razvojno strategijo misli resno, je v manj kot enem letu dovolj. Postopno bodo naše trgovske družbe v regijah postale ekonomsko najmočnejše in po kakovosti storitev najboljše. Vsi skupaj pa bomo do začetka tretjega tisočletja največji in najboljši trgovski sistem v Sloveniji.

Na najboljši poti do primata na Štajerskem je družba Mercator-SVS, ki je razširila svoje vplivno območje z nakupom deležev v trgovskih družbah Klas in Maxina v vrednosti 10 mio DEM, začela graditi 4.000 m² velik nakupovalni center v Mariboru in 2.000 m² veliko samopostrežbo na Ptuj v vrednosti 10 mio DEM. Naložbe naj bi k sedanjemu prometu prispevale 10% rast.

Predsednik nadzornega sveta mag. Stane Valant (desno) in Zoran Janković očitno vesta, kako se zida

Na Obali Mercator-Degro pričakuje 20% rast prometa s prodajo v 7.700 m² velikem hipermarketu.

V družbi Mercator-Dolenjska še potekajo organizacijske spremembe, vzporedno z njim pa tudi že poslovne poteze, ki bodo pomembno prispevale h krepitvi položaja družbe na Dolenjskem.

Ostane nam še družba Mercator, d.d. oz. profitni center Mercator Trgovina Ljubljana, v kateri so končani reorganizacijski procesi - do optimalne organiziranosti in števila zaposlenih bomo prišli sicer postopno. Vendar pa to ni ovira, da ne bi začeli z Mercator Centrom v Ljubljani. To bo največji Mercatorjev Center, v katerem od skupne površine 15.000 m² hipermarketu namenimo okoli 5.000 m² čiste prodajne površine. Računamo, da bo naložba v Mercator Center Ljubljana veljala okoli 4,5 mrd SIT in da ga

bomo odprli v drugi polovici prihodnjega leta. Čaka nas trdo delo, vendar sem prepričan, da ga bomo kronali z uspehom.

Naj bodo današnji dan, 14. julij in drugi "otvoritveni" dnevi, dnevi, ki se bodo pri Mercatorju, najboljšem sosedu, bogato obrestovali kupcem, zaposlenim in lastnikom."

"Želim, da bi se optimistične napovedi predsednika uprave povsem uresničile. Veliko temeljnih kamnov smo že slovesno vzdali, pa so ostali žalostni spomeniki na osamljenih gradbiščih. Tudi sam sem prepričan, da ima Mercator vse naložbene potenciale na svoji strani, kar pa ne odvezuje od stroško-vno kar najbolj racionalne gradnje in drugih potez, s katerimi bo zagotovil profitabilnost vseh svojih naložb in svojega celotnega poslovanja. Nadzorni svet v okviru svojih pristojnosti bdi prav nad tem,

" je med drugim povedal **mag. Stane Valant.**

Čisto brez mojstrske - zidarske pomoči sta glavna protagonista s "kelo" nametala malto, ob podlago močno pritisknila spominski kamen, si nazdravila... V ozadju pa so že zabrnili težki gradbeni stroji. V dobrem mesecu dni o Tovarni dekorativnih tkanin ne bo več ne duha sluha, saj jo bodo z dimnikom vred povsem podrli. Obljubljajo, da bo na njenem mestu drugo jesen vrata odprl tretji Mercatorjev nakupovalni center - Mercator Center Ljubljana.

DOMAČA JABOLKA ZAGOTAVLJAJO DRUŽBI SLOSAD PRIHODNOST

Družba Slosad je prevzela pobudo v sadjarsko predelovalni industriji, kar se že kaže v poslovnih rezultatih. Če bo šlo nam dobro, bo šlo dobro tudi slovenskim sadjarjem in obratno, meni Franc Rovere, krizni manager družbe Mercator-Slosad

Franc Rovere

Družba Slosad je doživela v zadnjih letih precej sprememb.

"Družba Mercator-Slosad je ena od družb v Poslovnem sistemu Mercator, ki je 100% lastnik družbe. Izhaja iz družbe Slovenija sadje s petdesetletno tradicijo. Danes zaposluje 43 delavcev v letošnjem letu pa bomo realizirali 750 milijonov tolarjev celotnih prihodkov in ustvarili 45 milijonov tolarjev dobička. Vse to bo ustvarilo 43 delavcev. Vendar pa družba ni bila vedno tako uspešna. Bila so obdobja, ko je bilo podjetje tik pred kolapsom. Nazadnje leta 1996. Trenutno stanje: 43 zaposlenih dela v dveh programih. Enemu pravimo program predelave sadja, ki ga vodi ing. Pavlič, drugemu program logistika in ga vodi mag. Pogorelnik. Program predelave sadja ustvarja okoli tri četrtine celotnih prihodkov družbe, program logistike okoli četrtino, odvisno od obdobja v letu. Družba je leto '96 zaključila z 92 milijoni tolarjev tekoče izgube. Takrat je bilo v družbi 88 zaposlenih. Poslovni sistem Mercator se je moral hitro odločiti, kaj bo storil z družbo. Tehtal je med odločitvijo ali družbo sanitirati ali za družbo predlagati uvedbo stečaja.

Poleg čisto kapitalskih interesov, ki so bili vodilo, je imel Poslovni sistem Mercator v mislih tudi usodo 88 zaposlenih in status te družbe. Družba je na obrobju Maribora, v Hočah in za to okolje je družba, ki ustvarja neko primerno socialno varnost zaposlenim z bližnje in daljne okolice, izrednega pomena. Tudi to je bilo eno od pomembnih vodil, ko je poslovni sistem tehtal, kaj storiti. Novembra '96 se je odločil, da bo zamenjal upravo in tako sem prišel v družbo Slosad kot krizni manager v začetku decembra '96."

Ste mislili, da boste v letu in pol uspeli?

"To na začetku težko predvidiš. Vendar je mogoče rezultate doseči tudi hitro in takoj. To je tipično za metode, ki jih mi ubiramo. V kriznem managementu se uporabljajo drugačne metode vodenja kot pri običajnem managementu. Do oblikovanja programa prenove, do ocene stanja, nisem vedel ali, in v kolikem času, se bo dalo kaj storiti. Vedel pa sem, da če se bo kaj zgodilo, se bo v letu in pol. To vem vedno preden grem v projekt. V tem letu in pol mo-

ram biti sposoben stabilizirati glavne trende, glavne parametre poslovanja. Seveda pa je odvisno od okolja, da so rezultati vidni tudi prej. Družba v tem času ne sme nazadovati, rezultati poslovanja se ne smejo več slabšati in vsaj tekoče poslovanje mora biti pozitivno. To so glavne zahteve in cilji, ki si jih praviloma postavimo ob vstopu v projekt."

Zdaj poslušate pozitivno. Ali ste pokrili tudi že izgubo za nazaj?

"Izguba za leto '96 v višini 92 milijonov tolarjev je pokrita. To je storil Poslovni sistem Mercator s posebno operacijo. Ker je izguba zaradi specifičnega položaja družbe pomenila tudi negativni kapital družbe, je moral lastnik to že po samem zakonu sanirati, saj je bil kapital pod zakonsko predpisanim. S tem je saniral tudi tekočo izgubo. Dolgovi iz preteklosti v višini 200 milijonov tolarjev so v fazi sanacije. S programom prenove, ki smo ga izdelali v 75-ih dneh po vstopu v družbo, sem predlagal, da se ti pretekli dolgovi sanirajo postopoma. Tri leta velja moratorij na vračanje, potem pa denar vrnemo v desetih letih. Pogodbe so podpisane, obresti plačujemo in leta 2001 začnemo odplačevati tudi obveznosti, ki so v večini do Poslovnega sistema Mercator kot ustanovitelja. Po vstopu v družbo so se začeli zelo ostri in hitri ukrepi. Najprej presoja stanja in izdelava celovitega programa prenove, kar je precej obsežen elaborat. Ugotovili smo stanje ob začetku prenove, poiskali razloge in vzroke za tako stanje, ter pripravili cela serijo ukrepov in metod, ki jih je treba uvesti, da bi se stanje v družbi saniralo. O tem je potem odločal poslovni sistem in tudi sprejel program prenove, v katerem smo že prvo leto obljubili 25 milijonov tolarjev dobička in ga tudi ustvarili. V letošnjem letu je predviden dobiček 45 milijonov tolarjev. Zasnovan je bil s projektom prenove in enako velja za dobičke v naslednjih treh letih. Program prenove vsebuje kratkoročno razvojno strategijo za obdobje petih let in gibanje vseh glavnih parametrov poslovanja. V letu in pol smo natančno izvršili vse, kar je bilo v programu prenove predvideno."

Kateri so glavni ukrepi sanacije?

"Na prvi pogled so najbolj opazni trije pomembni ukrepi. Prvi je selekcija programskega nabora. Osem dejavnosti, ki jih je družba imela, smo skrčili na dve. Družba se je ukvarjala s trgovino, odkupom divjačine in gozdnih sadežev. Milijon stvari je bilo in vse smo opustili. Razen dveh, program predelave sadja in program logistike. Program prenove, poleg razvojne strategije, vsebuje tudi glavne strateške usmeritve, ki se tičejo predvsem nabavnega trga. Ugotovili smo, da ima ta družba zelo stabilen in kakovosten prodajni trg, da ima dovolj solidno proizvodnjo, da pa ima zelo občutljiv nabavni trg. In tukaj je nastal poseben dologorčen projekt, kako se orientirati predvsem na domač nabavni trg. Ocenjujemo, da družba, brez močne naslonitve na do-mač nabavni trg, na dolgi rok nima dobre perspektive. In če se vrnem k trem pomembnim ukrepom.

Prvi je selekcija programskega nabora, drugi je zmanjšanje števila zaposlenih, povezano z absolutno racionalizacijo vsega poslo-vanja, tretje pa je navezanost na domači nabavni trg surovin. Na vseh treh toriščih so cilji po letu in pol doseženi."

Kakšna je družba danes?

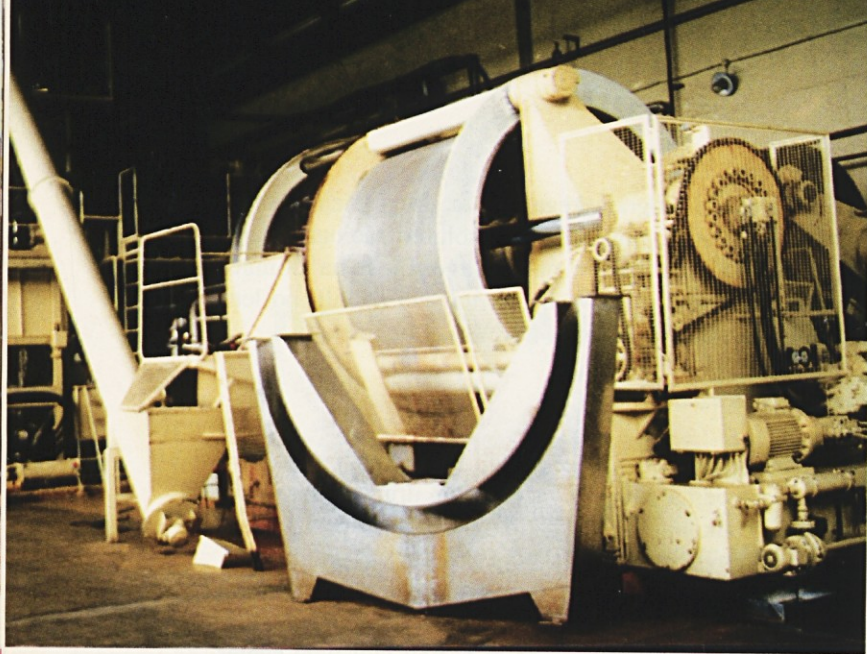
"Program predelave sadja se sestoji iz treh podprogramov. To je proizvodnja sadnih koncentratov, drugi podprogram je višnja v alkoholu, tretji podprogram pa je proizvodnja sadnih sirupov Sadni Škrat. Drugi program je program logistike. Imamo 800 vagonov površin, hlajenih na minus 20 stopinj C, torej hladilnice in okoli 6.500 m² navadnih skladiščnih površin. Trudimo se, da bi postali logistični center za hlajena živila v tem delu Slovenije. Razvojna perspektiva tega programa je razmeroma dobra, res pa je, da terja zelo strpno in dolgotrajno delo na trgu teh storitev. Mi nismo trgovci, v programu logistike smo skladiščniki. S skladiščenim blagom znamo manipulirati. Lastnik blaga ga lahko pri nas skladišči in, ko ga želi prevzeti, mu ga izročimo."

Kakšen je delovni ritem v vaši družbi in kakšni so odnosi med zaposlenimi?

"Precejšen del aktivnosti v družbi je povezan z njenim okoljem. Poglejmo naša dva programa. V programu predelave sadja gre za čisto kampanjsko proizvodnjo. Junija in julija predelujemo višnje. Po zatišju v avgustu pa začnemo s predelovanjem jabolk, ki traja do novembra. V tem času delamo 24 ur na dan, sedem dni na teden in predelamo od 10 do 11 tisoč ton jabolk. V preteklosti smo vsa jabolka uvažali, lani pa smo z velikimi naporii vsa jabolka odkupili doma. Na našo pobudo je ministrstvo za kmetijstvo uvedlo posebno stimulacijo v višini treh tolarjev za pridelovalce, tako da je za njih vključevanje v kampanjo pobiranja jabolk nekoliko bolj stimulatívno. Ko je kampanjska predelava končana, se predelano sadje skladišči in celo leto prodaja. V programu logistike pa je aktivnost precej bolj konstantna. Tam se vedno kaj dogaja, saj imamo številne najemnike, ki imajo blago shranjeno pri nas v hladilnici. V letu in pol sem ustvaril krasno ekipo mladih, zagnanih in ambicioznih sodelavcev. Dvajset odstotkov zaposlenih ima visoko ali višjo izobrazbo. Pot do tega pa ni bila lahka, ne za tistih dobrih štirideset delavcev, ki smo jih morali odpustiti, ne za vodstvo družbe. Odpuščeni delavci so družbo zapustili z vsem zakonskimi pravicami. Za odpravnine smo morali plačati blizu 30 milijonov tolarjev. Plačali smo jih v roku, za nekaj zamude pa smo v dogovoru z delavci izplačali tudi zakonske zamudne obresti. Zadovoljen sem z delovno ekipo. Vlada pripadnost družbi, stimuliramo ideje za izboljševanje delovnega procesa in v oktobru letos pričakujemo tudi certifikat kakovosti poslovanja ISO 9001, na katerega se pripravljamo že od lanskega leta."

Po čem pa ste najbolj znani?

"Najbolj smo znani po zadnjih dogodkih. Trudimo se vz-

postaviti dolgoročne vertikalne povezave med slovenskimi sadjarji in družbo. Zavedamo se, da brez naslonitve na domači trg surovin, ta družba na dolgi rok nima perspektive. Vezani smo na uvoz surovin in držav nekdanje Jugoslavije, predvsem iz Srbije in Makedonije. To pa so dežele z zelo visokim rizikom. Ekonomsko so zelo nestabilne, zlasti Srbija. Ocenjujemo, da na daljši rok, z njimi ne bomo mogli več poslovati. Tudi sicer so meje precejšnja ovira, saj je sadje hitro pokvarljivo blago, na vsaki meji pa izgubimo veliko časa. Prav zato je postal nabavni trg na dolge steze za našo družbo manj zanimiv. Pet let se bomo morali še truditi s tem nabavnim trgov, vendar upamo, da bomo v tem času lahko doma vzpostavili take pogoje za odkup sadja, da se bo orientacija na domači nabavni trg obrestovala."

Kaj konkretno pomeni podpis pogodbe o odkupu sadja?

"Takoj po mojem prihodu smo dali pobudo in izdelali poseben elaborat na to temo. V celotnem kmetijskem segmentu smo prvi v Sloveniji, ki tako razmišljamo. Cilj je, da v letošnjem letu v Lenartu vzpostavimo delujoč model. To pa pomeni, da imamo vsaj 30 sadjarjev povezanih s posebno serijo pogodb, po katerih vsakemu sadjarju jamčimo odkup določene količine pridelka v prihodnjih petnajstih letih. Odkup jamčimo po veljavnih tekočih tržnih cenah, vendar ne višjih kot tistih, ki jih bo, kot najnižje zjamčene cene izračunala posebna strokovna institucija. Pokritja razlike med tržno in zjamčeno ceno družba sama ne zmore. To pomeni, da je treba v primeru, ko je tržna cena nižja od zjamčene, razliko subvencionirati pridelovalcu. Tega rizika ne more nositi družba sama, zato smo ustanovili poseben sklad sadjarjev na lokalni ravni, v katerega vlagajo pridelovalec, družba, lokalna skupnost in država. Rizik se na ta način nekoliko razdeli. Družba si tako zagotavlja stabilen vir surovin, lokalna skupnost razvoj dela kmetijskih dejavnosti, torej sadjarstva, pridelovalec pa dolgoročen trg in seveda relativno stabilne dohodke, kar je zanj zelo pomembno. Če je pridelkov veliko, če je letina dobra, potem cene padajo. Če je pridelka malo, potem cene rastejo. Da bi bilo nihanje cen čim manj oziroma, da bi jih čim manj čutil pridelovalec, bo ustanovljen poseben sklad, iz katerega

bomo subvencionirali razliko v primeru, ko bo tržna cena padla pod tisto zjamčeno ceno, po kateri so pridelovalcu zagotovljeni minimalni zaslužki."

Prizadevanja družbe za pridobitev domačega nabavnega trga so prinesla še nekatere novosti v slovensko sadjarstvo.

"Za nas so izjemno pomembne predvsem stare sorte jablan. To pa ima izjemen pomen tudi za podobo krajine, območja in države. To je osrednji vidik, ki ga dosegamo s spodbujanjem gojenja sadja predvsem starih neintenzivnih vrst, hkrati pa lahko pomeni pridelovalcem pomemben vir zaslužka. Na slovenskem nabavnem trgu delujemo v dveh smereh. Eno je vzpostavljanje dolgoročnih razmerij med pridelovalci in našo družbo. S tem si zagotavljamo dolgoročno perspektivo. Drugi pomembni vidik pa je aktivno delo v GIZ-u sadjarstvo Slovenije. Velik del sadjarjev je združen v GIZ-u sadjarstvo Slovenije in so zelo aktivni. Sadjarje moramo postaviti na noge, ker smo od njih odvisni. Zato se trudimo, da bi se čimveč sadjarjev vključilo v GIZ sadjarstvo Slovenije, poskušamo pa jih pripraviti tudi na vstop Slovenije v EU. V ta namen smo bili pobudniki in organizatorji državnega posveta "Slovensko sadjarstvo in EU", ki je bil v Mariboru. Na tej osnovi smo oblikovali poseben projekt: Predpristopno strategijo slovenskega sadjarstva. Imamo srečo, da je sadjarstvo ena redkih kmertijskih panog, ki ima ob vstopu v EU komparativne prednosti. Če se še vedno kdo sprašuje, zakaj se Slosad sploh ukvarja s slovenskimi sadjarji, naj ponovim, da je od njih odvisen. Od domačega nabavnega trga je odvisna perspektiva te družbe in če ne bomo mi pomagali, da bo šlo slovenskim sadjarjem dobro, potem tudi nihče drug ne bo. Če njim ne bo šlo dobro, potem tudi nam ne bo šlo dobro. Pogosto rad rečem, da gre za naravno navezo."

In kaj napovedujete podjetju po vašem odhodu?

"Ker čez pol leta odhajam, sem že, v skladu s pogodbo, izbral svojega naslednika, ki ga bom priporočil lastniku. Prepričan sem, da je sposoben izpeljati zastavljen program po utrjeni poti. Ker je tehnologija v zadnjem času precej napredovala, bomo lastniku predlagali posodobitev. Lastnik se bo moral odločiti za investicije. Povečati bomo morali kapaciteto z zdajšnjih 11.000 ton predelanih jabolk na blizu 25.000 ton. Za to bo po grobih ocenah, potreben vložek okoli 2 do 3 milijone mark. Ustrezne elaborate bomo pripravili do konca letošnjega leta, tako da bomo lahko predstavil lastniku vse možnosti. Zavzemamo pa se tudi za povezovanje pridelovalcev sadja, saj lahko eden drugemu pomagamo do večjega uspeha, pa tudi na velikem evropskem tržišču bomo imeli skupaj boljše možnosti. K povezovanju nas sili EU in predpristopne aktivnosti. Trg se vedno bolj odpira in kot majhni nimamo možnosti."

Alenka Potočnik

POSLEDICA REORGANIZACIJE DRUŽBE SO TUDI PRESEŽNI DELAVCI

Združitev 14 profitnih centrov v en profitni center Mercator Trgovina Ljubljana in nova postavitev koncernskih služb v družbi Poslovni sistem Mercator, d.d., je zahtevala notranjo organizacijsko strukturo, ki zagotavlja potrebne procese dela tako, da bodo ti potekali povezano, usklajeno, učinkovito, ekonomično in racionalno.

V nekaterih sredstvih javnega obveščanja so se pojavili različni komentarji v zvezi s postopki za ugotavljanje presežnih delavcev. Zveza svobodnih sindikatov pa je v zvezi z njo izdala posebno izjavo za javnost. Na očitke je Mercator odgovoril s sporočilom oziroma informacijo za sredstva javnega obveščanja. Ker ta informacija zgoščeno povzema tako postopke kot dogodke, jo v celoti objavljamo.

"Z razvojnim načrtom do leta 2000 je Mercator opredelil pomembne cilje:

- povečanje sedanjega tržnega deleža od 16 na 20% v slovenski trgovini;
- postati evropsko primerljiva trgovska družba;

- postati najboljša trgovska družba v državi s primernim dobičkom

- postati trgovska družba z zadovoljnimi kupci, delničarji in zaposlenimi.

V letošnjem letu je Mercatorjeva naloga ustvariti okoli 1,1 mrd SIT dobička. Ocene polletnih rezultatov kažejo, da bo s tempom dosedanjih naporov, nalogo moč uresničiti.

Med ukrepi za uresničitev ciljev je med drugim ukrepi navedeno tudi zniževanje stroškov dela na osnovi racionalne notranje organiziranosti in organizacije delovnih procesov ter optimalnega števila zaposlenih. Racionalizacijo notranje organiziranosti pomeni združitev 14 profitnih centrov v 1 profitni center Mercator Trgovina Ljubljana v okviru družbe Poslovni sistem Mercator, d.d. (obvladujoča družba). Notranja strukturiranost obvladujoče družbe je razvidna iz akta o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, na katerega je podal mnenje sindikat, svet delavcev pa je v skladu z zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju opravil

skupno posvetovanje z upravo. Oba organa sta o navedenem aktu dala pozitivno mnenje.

Uprava družbe je skladno z zakonom o delovnih razmerjih in podjetniško kolektivno pogodbo dne 19.5.1998 sprejela sklep o ugotovitvi obstoja trajnega prenehanja potreb po delu 150 delavcev in s tem sprožila uradni postopek ugotavljanja trajno presežnih delavcev v družbi. Navedeni sklep je bil skupaj s celotnim gradivom v zvezi z reorganizacijo obvladujoče družbe, ki je razlog za nastanek trajno presežnih delavcev, dne 25.5.1998 poslan svetu delavcev in sindikatu družbe, ki sta dokumenta obravnavala na sejah 1.6.1998 in ga podprla.

Uprava, vodilni delavci in delavci v strokovnih službah družbe, so osebno seznanili vse delavce, na katere se nanaša predmetni sklep o ugotovitvi obstoja trajnega prenehanja potreb po delu delavcev - to je vseh 800 režijskih delavcev. Sestanki so potekali v dneh od 26. do 28.5.1998. V začetku junija 1998 so prav vsi delavci obvladujoče družbe prejeli zgibanko, v kateri so pojasnjeni Mercatorjevi cilji v prihodnosti in razlogi za nastanek trajno presežnih delavcev. Optimalno število zaposlenih s tem še ni doseženo, optimizacija števila zaposlenih je trajen proces.

Uprava je opravila vrsto aktivnost z namenom, da bi čimveč zaposlenih motivirala, da z lastno aktivnostjo skušajo ublažiti socialno komponento presežnih delavcev. Tako se je pred sprejemom programa v tem letu 26 delavcev, po njem pa še 52, torej skupno 78 delavcev odločilo za odhod iz družbe, ker so našli različne oblike in načine za rešitev eksistence. Tak način razreševanja presežnih delavcev vs-

eskozi podpirajo sindikat, svet delavcev in nadzorni svet.

Uprava Poslovnega sistema Mercator, d.d. zaposlenim in njihovim organom jamči in zagotavlja spoštovanje zakonov in kolektivne pogodbe na sploh, ne le glede ugotavljanja presežnih delavcev. Tako je v programu, ki ga je 9.7.1998 sprejel nadzorni svet, poimensko navedla delavke in delavce, katerih delo je sicer postalo trajno nepotrebno, vendar jim delovno razmerje preneha le pod pogoji, ki jih določa zakon (delavke na porodniški, bolniški staleži, invalidi, starejši delavci) in te pogoje je tudi eksplicitno navedla. V prikazovanju problematike se največkrat zamenjujeta ali celo enačita dva povsem različna inštituta: trajno prenehanje potreb po delu na eni in prenehanje delovnega razmerja na drugi strani.

Pravilnost in zakonitost postopkov ugotavljanja presežnih delavcev je ugotovila tudi delovna inšpekcija, ki je bila opravljena 9.7.1998 pred sejo nadzornega sveta.

Glede na sugestije sindikata in sveta delavcev družbe je nadzorni svet priporočil upravi, da še enkrat, predvsem z vidika socialnih elementov, ponovno prouči primernost uvrstitve prej navedenih kategorij zaposlenih med presežne delavce. Pri tem seveda ni nobenega dvoma, da tudi tem zaščitenim kategorijam lahko trajno preneha potreba po delu. S to ugotovitvijo se je strinjal tudi pravni zastopnik Zveze svobodnih sindikatov - RO delavcev v trgovini, ki se je poleg sekretarja RO g. Bartola udeležil seje izvršnega odbora sindikata družbe 8.7.1998, ko je obravnaval navedeno problematiko.

(nadaljevanje na strani 33)

OLJARICA PRVA V ŽIVILSKI BRANŽI S CERTIFIKATOM ISO 14001

Obiskovalec Oljarice, uspešne tovarne olja iz Kranja, dobi že ob prihodu občutek odlično urejenega podjetja. O tem priča tudi certifikat kakovosti poslovanja ISO 9001, ki ga je Oljarica dobila ob devetdesetletnici delovanja. Odtlej je vsa preverjanja, ki jih opravi pooblaščen komisija, prestala s pohvalo.

Oljarica je v svoji dolgoletni tradiciji kot eno prvih industrijskih podjetij na Gorenjskem doživljala vzpone in padce. Danes najsodobnejše opremljena slovenska oljarna z najstarejšo slovensko blagovno znamko Cekin. Uspeh pa jih ni uspaval, vedo, da jih čakajo težki časi.

"Vključevanje Slovenije v evropske povezave zahteva hitro prilagajanje odprtemu evropskemu oziroma svetovnemu tržišču. Majhne proizvodne enote z visokimi proizvodnimi stroški, ki prevladujejo v slovenskem gospodarstvu, se bodo težko kosale z velikimi in tehnološko najsodobnejše opre-

mljenimi podjetji. Napraviti moramo marsikaj, kar se nam ta trenutek zdi še nemogoče. Sami vidimo izhod v kapitalskih povezavah znotraj panoge, poenoteni poslovni politiki in razvoju, specializaciji in tržnemu uveljavljanju blagovne znamke," je povedal Ciril Dolenc, direktor Oljarice.

Poleg certifikata kakovosti poslovanja ISO 9001 ima Oljarica tudi certifikat za sistemsko upravljanje z okoljem ISO 14001. Dobila ga je kot prva v živilski branži.

V Oljarici je projekt pridobitve certifikata ISO 14001 potekal brez tuje

pomoči, saj so se veliko naučili, ko so tekli postopki za pridobitev certifikata ISO 9001. Hkrati pa gre za nekakšno nadgradnjo že pridobljenega certifikata. V celoten projekt so se tako poglobili, da so ga zaključili v dobrem letu, zdaj pa se drugi učijo pri njih. Pred njimi je tudi že prvo polletno preverjanje vzdrževanja sistema.

Kakovost je geslo Oljarice

Geslo Oljarice je bilo in ostaja kakovost. Temu načelu so prilagodili koncept organizacije tovarne in tudi celotno filozofijo poslovanja, kar dokazuje tudi v letu '96 pridobljen mednar-

Marko Verbič

odni standard kakovosti ISO 9001. Kakovost so želeli razširiti še na skrb za okolje, zato so se lotili še vpeljave mednarodnega standarda ISO 14001, ki je v podjetje vpeljal sistematičen in strukturiran sistem ravnanja z okoljem. **Projekt ISO 14001 je vodil Marko Verbič, ki ve o njem povedati res veliko.**

"Standardi serije ISO 14000 niso nadomestek serije ISO 9000, saj gre za precej različni področji. Medtem ko ISO 9000 uporabljamo v vodenju sistemov kakovosti pa ISO 14000

obravna sistem upravljanja z okoljem (environmental management systems - EMS) in njihovo presojanje," pravi Marko Verbič in dodaja, da "ISO 14000 obsega pet ključnih poglavij: ekološka politika, planiranje, izvajanje in operacionalizacija, preverjanje in korektivni ukrepi ter pregled s strani vodstva."

Najpomembnejši razlogi za uvedbo sistema upravljanja z okoljem:

- nižji stroški poslovanja
- povečana konkurenčnost na trgu
- zagotovitev objektivnih podatkov za planiranje in preglede
- manjše tveganje zaradi kršenja upravnih predpisov
- učinkovitejše vodenje v spreminjajočem se okolju
- lažje določanje ciljev poslovne politike
- podpora usposabljanju.

Cilj je pridobiti prednost pred konkurenco.

O ciljih in namenu projekta uvajanja sistema v Oljarici pa nam je Marko Verbič povedal:

"Glavni namen uvajanja sistema vodenja podjetja z vidika varovanja okolja (EMS) temelji na predpostavki pridobiti prednost pred konkurenco na trgu. Cilji projekta pa so: uveljaviti sodo-

ben sistem vodenja podjetja z vidika varstva okolja, pri čemer so pomembni pričakovani gospodarski in okoljevarstveni učinki, zagotoviti praktično obvladovanje vseh za učinkovito uvažanje EMS pomembnih predpostavk."

Sodeč po skrbno opravljenih analizah, bo Oljarica zahvaljujoč certifikatu ISO 14001 letno prihranila več tisoč mark. Programi, vključeni v sistem ISO 14001, so Oljarici prinesli številne inovacije in tehnične izboljšave kot so, reševanje problema emisije silikatov, modificiran postopek odsluzevanja olja, zmanjševanje porabe detergenta, energetski management ter kotlovska nevtralizacija olja za močna krmila.

Predvsem pa si je Oljarica s pravočasno pridobitvijo mednarodno zelo cenjenih certifikatov zagotovila boljši položaj na tržišču, kar je še posebej pomembno v luči približevanja EU.

Z velikim zaupanjem pa gleda v prihodnost tudi Ciril Dolenc, direktor Oljarice, ki pravi: "Pred nami je obdobje dinamičnih sprememb, a smo trdno prepričani, da bomo uspešni tudi v prihodnje."

Alenka Potočnik

DAN MERCATORJA - KOPER, 13. JUNIJ 1998

Mercatorjevci se zbirajo na parkirni ploščadi

V pričakovanju podelitve nagrad Poslovnega sistema Mercator

Letošnji Dan Mercatorja je bil za okoli 3000 udeležencev praznik. Že dopoldne si je večina udeležencev ogledala, kako raste Mercator Center Koper. Na najvišji ploščadi parkirne hiše sta Mercatorjevce pozdravila Boris Požar, direktor Mercator Degroja in predsednik uprave Zoran Janković.

Medtem ko so se športniki še merili za medalje, so drugi uživali na izletih v koprski okolici. Socerb, Hrastovlje, Sečoveljske soline so gostoljubno sprejele stotnije Mercatorjevcev. Mnogim so se na izletih odkrili še povsem neznani deli Slovenije. Udeleženci so imeli za organizirane izlete le pohvalne besede.

Na prizorišču Dneva Mercatorja v športnem parku na koprski Bonifiki je bilo že v zgodnjih popoldanskih urah zelo živahno. Srečevali so se športniki, srečevali so se stari znanci z vseh koncev Slovenije, sklepala so se nova prijateljstva.

Po podelitvi nagrad Poslovnega sistema Mercator za leto 1997 in podelitvi medalj športnikom, se je pravo družabno srečanje šele začelo. Godci Ottavia Brajka in Duo Black Jack so poskrbeli za polno plesišče, Mercatorjevci pa so rajali, vriskali in prepevali z njimi pozno v noč.

Tri Mercatoriade zapored - trikrat osvojitev prvega mesta za Mercator-SVS. Prehodni pokal bo trajno ostal med športniki Mercator-SVS. Čestitamo!

Čestitke veljajo tudi vsem športnikom, ki so se od aprila do junija na različnih koncih Slovenije športno borili za čimboljšo uvrstitev.

Ekipo Mercator-Agrokombinata v vlečenju vrvi se je že 11. zapored okitila z zlato medaljo. Čestitamo!

20. MERCATORIADA - KOPER, 13. JUNIJ 1998

Vsem zaskrbljenim za usodo tradicije Mercatoriad in Dneva Mercatorja pa sporočamo: Mercatoriade in Dnevi Mercatorja so tradicija, ki ne bo zamrla. Preveč je dragocena, da bi jo merili s stroški. Razmislili pa bomo o novih vsebinah obeh Mercatorjevih praznikov. Drugo leto Mercator praznuje 50 letnico in to je prava prilžnost za nove vsebine.

Včasih je dobro pogledati tudi na tisto stran, ki je udeleženci Mercatoriad in Dneva Mercatorja ne vodijo, vendar po njej sodijo uspešnost prireditve. Mnogo pred začetkom športnih tekmovanj se določijo nosilci (Mercatorjeve družbe) posameznih tekmovanj in dosedaj se še ni zgodilo, da bi katera koli družba s pomisleki sprejela svojo nalogo. Nasprotno - vse se vselej zelo potrudijo, da je vzdušje na tekmovanjih prijetno in tovariško. Seveda za Mercatoriado stoji organizacijski veteran **Jure Jež**. Jure je tudi glavna "računska služba" - je tisti, ki si po razglasitvi rezultatov najbolj oddahne.

Borut Wildmann ima v rokah skrb za ureditev in postavitev prizorišča, prehrano, varnost, sanitarne pogoje... skratka vse, kar mora v sodelovanju z glavnim prirediteljem teči kot namažano. Sicer pa je Center za obveščanje, kjer kraljujeta **Vesna Bleiweis** in **Slavka Jozelj** v dneh pred Dnevom Mercatorja najbolj oblegana služba v koncernu. Center postane osrednja informacijska postaja, v njem nastajajo vse informacije, potrebne za udeležence Dneva Mercatorja. Letošnja nosilca Dneva Mercatorja Mercator Degro in Trgoavto sta zagotovili dobre ekipe sodelavcev, ki so dodeljene naloge odlično opravile.

Srečamo se spet na 21. Mercatoriadi in Dnevu Mercatorja prihodnje leto!

Pred popoldansko invazijo ljubiteljev piva

Razigrani in z roko v roki

REZULTATI 20. MERCATORIADE

Zlata medalja 11. zapored

Ve se, kdo je najboljši - Mercator SVS

NAMIZNI TENIS

ŽENSKE

1. MERCATOR SVS	25
2. MERCATOR DEGRO	20
3. POSLOVNI SISTEM MERCATOR, d.d.	15
4. OLJARICA	12
5. MERCATOR DOLENJSKA	11

MOŠKI

1. MERCATOR DEGRO	25
2. MERCATOR AGROKOMBINAT	20
3. MERCATOR SVS I.	15
4. MERCATOR DOLENJSKA I.	12
5. MERCATOR DOLENJSKA II.	/
6. MERCATOR KZ KRKA	10
7. MERCATOR DEGRO II.	/
8. MERCATOR SVS II.	/
9. OLJARICA II.	7
10. M - TRGOVINA LJ., Sadje zelenjava I.	6

STRELJANJE

ŽENSKE - EKIPNO

TOČK

		KROGOV
1. MERCATOR SVS I.	295	25
2. MERCATOR DEGRO	277	20
3. MERCATOR SVS II.	240	/
4. MERCATOR KZ KRKA	205	12
5. OLJARICA	154	11
6. M-TRGOVINA LJ., Sadje zelenjava	143	10
7. MERCATOR DOLENJSKA	120	9

ŽENSKE - POSAMEZNO

1. A. MLAKAR, M- SVS I.	115
2. M. ŠTAJDUHAR, M - DEGRO	112
3. K. ANTOLIČ, M - SVS II.	92

MOŠKI - EKIPNO

1. M- TRGOVINA LJ., Hlad.	609	25
2. MERCATOR SVS I.	575	20
3. PEKARNA GROSUPLJE	573	15
4. MERCATOR DEGRO	518	12
5. MERCATOR KZ KRKA	493	11
6. OLJARICA I.	457	10

7. MERCATOR DOLENJSKA, Grad.	457	9
8. MERCATOR DOLENJSKA	397	/
9. OLJARICA II.	377	/
10. MERCATOR SVS II.	374	/
11. M-TRGOVINA LJ., Sadje zel.	336	/
12. MERCATOR AGROKOMBINAT	260	4

MOŠKI - POSAMEZNO

1. KOLENC ZVONKO, Pekarna Grosuplje	180
2. BAŠIČ ŠTEFRAN, M-Trgovina Lj., Sadje zelenjava	173
3. DIM TONE, Mercator Dolenjska, Gradišče	167

ŠAH

1. MERCATOR KZ KRKA	25
2. MERCATOR SVS	20
3. PEKARNA GROSUPLJE	15
4. GORENJSKA MLEKARNA	12
5. M-TRGOVINA LJ., Hladilnica	11

TENIS

EKIPNO

TOČK

1. POSLOVNI SISTEM MERCATOR I. (Vidic S., Uranjek B., Kotar A., Štrukelj T.)	25
2. POSLOVNI SISTEM MERCATOR II (Lukša T., Ciuha A., Janković Z., Lacijan I.)	/
3. MERCATOR TRGOVINA LJ., (Ovnik N., Južnič M., Gradišar J., Madjar Z.)	15
4. MERCATOR SVS (Becci D., Drevenšek N., Urbančič S., Mihelič B.)	12
5. MERCATOR KZ KRKA (Rifelj A., Pelko N. Bric I., Balon I.)	11

MOŠKIA

1. T. ŠTRUKELJ, Poslovni sistem Mercator
2. I. KRIVOROTOV, Mercator Emba
3. J. KOLAR, Mercator KG Kočevje
4. E. FILIPČIČ, Trgoavto
5. B. MIHELIČ, Mercator SVS
6. Z. MADJAR, Mercator Trgovina Lj.
7. Ž. ČIKOVIN, Trgoavto

Požirek nazdravje vseh udeležencev Dneva Mercatorja in Mercatoriade

Mi se imamo radi

Hiša kulinarike Jezeršek je pripravila odličen golaž

Tako lepi, vendar ne dovolj za prvo mesto v nogometu

8. T. KOŠIR, Mercator Trgovina Lj.
9. D. JOKSIMOVIČ, Mercator Trgovina Lj.
10. T. JURKOVIČ, Mercator KG Kočevje
11. I. LACIJAN, Poslovni sistem Mercator
12. M. MESOJEDEC, Oljarica
13. D. KOŠIR, Oljarica
14. J. JURGELE, Mercator KŽK Kmetijstvo
15. M. SLADIČ, Mercator Emba
16. F. SELIŠKAR, Mercator Emba
17. I. BALON, Mercator KZ Krka
18. D. SENIČAR, Mercator SVS
19. J. BABIČ, Mercator KG Kočevje
20. J. SAJOVIC, Gorenjska mlekarna
21. R. JURŠE, Mercator Emba
22. G. GRGASOVIČ, Mercator Trgovina Lj.
23. B. JARC, Poslovni sistem Mercator
24. M. RAIČEVIČ, Trgoavto
25. J. KALAN, Gorenjska mlekarna
26. M. ZAKRAJŠEK, Trgoavto
27. M. MIRNIK, Poslovni sistem Mercator
28. R. SAJOVIC, Gorenjska mlekarna

MOŠKI B

1. A. KOTAR, Poslovni sistem Mercator
2. B. POŽAR, Mercator Degro
3. I. PUŠPAN, Mercator Degro
4. Z. JANKOVIČ, Poslovni sistem Mercator
5. M. BAJŽELJ, Poslovni sistem Mercator
6. B. GOLOB, Mercator Degro
7. B. FILIČ, Mercator Degro
8. S. URBANČIČ, Mercator SVS
9. H. KUSSEL, Mercator Degro
10. T. MARINČEK, Poslovni sistem Mercator
11. I. BRIC, Mercator KZ Krka
12. N. VUNDUK, Poslovni sistem Mercator
13. F. JENKO, Mercator KŽK Kmetijstvo
14. F. PRVINŠEK, Poslovni sistem Mercator
15. J. GRADIŠAR, Mercator Trgovina Lj.
16. B. WILDMANN, Poslovni sistem Mercator
17. B. ZOR, Mercator Trgovina Lj.
18. J. BENEDIČIČ, Poslovni sistem Mercator
19. J. KUŠLAN, Emba
20. B. MERZDOVNIK, Poslovni sistem Mercator
21. B. LAHAJNAR, Mercator Trgovina Lj.
22. A. GAVEZ, Mercator SVS
23. M. VAUPOTIČ, Poslovni sistem Mercator
24. I. OSENJAK, Mercator Trgovina Ljubljana
25. J. KAVČEVIČ, Mercator SVS
26. P. GOSLAR, Mercator Optima

ŽENSKE A

1. B. URANJEK, Poslovni sistem Mercator
2. N. OVNIK, Mercator Trgovina Ljubljana
3. A. CIUHA, Poslovni sistem Mercator
4. N. PELKO, Mercator KZ Krka
5. I. BUČAN, Oljarica

6. D. BITENC, Oljarica
7. B. STOJIČ, Gorenjska mlekarina
8. I. KOPRIVEC, Poslovni sistem Mercator
9. N. DREVENŠEK, Mercator SVS
10. K. HOMAN, Gorenjska mlekarina

ŽENSKE B

1. A. RIFELJ, Mercator KZ Krka
2. M. JUŽNIČ, Mercator Trgovina Ljubljana
3. S. VIDIC, Poslovni sistem Mercator
4. T. LUKŠA, Poslovni sistem Mercator
5. R. JERMAN, Poslovni sistem Mercator
6. M. CVETKO, Mercator Emba
7. D. BECCI, Mercator SVS
8. J. ŠOLMAJER, Mercator Optima

KOŠARKA

MOŠKI

1. MERCATOR KGZ SORA ŽIRI	25
2. MERCATOR SLOSAD	20
3. M- TRGOVINA LJ., Preskrba Tržič	15
4. MERCATOR DEGRO	12
5. OLJARICA	11
6. M-TRGOVINA LJ., Tehnika	10
7. MERCATOR DOLENJSKA, Gradišče	9
8. M- TRGOVINA LJ. Hladilnica	/
9. MERCATOR EMBA	7
10. MERCATOR SVS	6
11. POSLOVNI SISTEM MERCATOR I.	/

ODBOJKA

MOŠKI

1. TRGOAVTO	25
2. MERCATOR SVS	20
3. MERCATOR SLOSAD	15
4. M- TRGOVINA LJ., Hladilnica	12
5. MERCATOR KG KOČEVJE	11
6. MERCATOR EMBA	10
7. OLJARICA	9

ŽENSKE

1. MERCATOR AGROKOMBINAT	25
2. MERCATOR SLOSAD	20
3. POSLOVNI SISTEM MERCATOR	15
4. MERCATOR KZ SEVNICA	12
5. MERCATOR SVS	11
6. MERCATOR DOLENJSKA	10
7. MERCATOR KG KOČEVJE	9

Predstavniki najmočnejših moških so prišli po medalje

Preden padejo keglji

Ko je odpovedal glas, je nastopila ragla

KEGLJANJE

MOŠKI - EKIPNO

TOČK

	KEGLJEV	
1. M TRGOVINA LJ., Sadje zel.	2430	25
2. MERCATOR SVS I.	2385	20
3. GORENJSKA MLEKARNA	2333	15
4. MERCATOR DEGRO	2253	12
5. M TRGOVINA LJ. I.	2142	/
6. MESNINE DEŽELE KRANJSKE	2116	10
7. OLJARICA	2096	9
8. MERCATOR SVS II.	2069	/
9. M TRGOVINA LJ. II.	2027	/
10. MERCATOR PEKARNA GROS.	1990	6
11. ZMAJČKOV BUTIK	1914	5
12. MERCATOR EMBA I.	1828	4
13. MERCATOR SVS II.	1697	/
14. MERCATOR HOTEL ILIRIJA	1664	2
15. M-TRGOVINA LJ., Hladilnica	1406	/

MOŠKI - POSAMEZNO

1. SUAD DIZDAREVIĆ, MTL, Sa. z.	874
2. NIKOLA VRANJEŠ, M-SVS I.	842
3. BORIS KURENT, GOR. MLE.	835

ŽENSKE - EKIPNO

1. MERCATOR SVS I.	784	25
2. M-TRGOVINA LJ.,	773	20
3. MERCATOR KZ KRKA	766	15
4. OLJARICA	713	12
5. MERCTOR DOLENJSKA, Gradišče	692	11
6. M-TRGOVINA LJ., Sadje zelenjava	613	/
7. MERCATOR HOTEL ILIRIJA	523	9
8. POSLOVNI S. MERCATOR II.	481	8
9. M-TRGOVINA LJ., Preskrba Tržič	413	/
10. MERCATOR SVS II.	389	/
11. POSLOVNI S. MERCATOR III.	385	/
12. M TRGOVINA LJ., Hladilnica	369	/
13. POSLOVNI S. MERCATOR I.	322	/

ŽENSKE - POSAMEZNO

1. BRIGITA KRANJC, M SVS I.	634
2. MILENA VEBER, M DOLENJSKA,	613
3. JOŽICA ULE, M TRGOVINA LJ.	606

MALI NOGOMET

1. M TRGOVINA LJ., Sadje z.	25
2. M TRGOVINA LJ., Blag. center	/
3. MERCATOR DEGRO	15
4. M TRGOVINA LJ., Hladilnica	/
5. MERCATOR EMBA	11

Trgovato in Mercator SVS - tradicionalno boljši Koprčani

6. GORENJSKE MLEKARNE	10
7. M TRGOVINA LJ., Ribnica	/
8. ZMAJČKOV BUTIK	8
9. MERCATOR SVS II.	7
10. MERCATOR DOLENJSKA	6
11. MERCATOR PEKARNA GROSUPLJE	5
12. MERCATOR KG KOČEVJE	4
13. MERCATOR DOLENJSKA, Preskrba Krško	/
14. MESNINE DEŽELE KRANJSKE	2
15. M TRGOVINA LJ., Postojna	/
16. MERCATOR SLOSAD	/
17. MERCATOR SVS I.	
18. MERCATOR KMETIJSTVO KRANJ	

VLEČENJE VRVI

1. MERCATOR AGROKOMBINAT	25
2. MERCATOR KMEČKA Z. SEVNICA	20
3. MERCATOR KZ KRKA	15
4. MERCATOR DOLENJSKA	12
5. M-TRGOVINA LJ., Sadje zelenjava	11
6. MERCATOR SVS	10
7. MERCATOR DEGRO	9
8. M TRGOVINA LJ., Postojna	/
9. MERCATOR DOLENJSKA, Preskrba Krško	/

KROS

ŽENSKE - A DO 30 LET

1. NATAŠA VESELIČ, M KZ Krka
2. STANKA KOPŠE, OLJARICA Kranj
3. NATAŠA CIMERMAN, M SVS

ŽENSKE - B OD 30 DO 40 LET

1. IRENA BUČAR, Oljarica Kranj
2. IRENA PUČKO, M SVS
3. LIDIJA FIŠTRAVEC, M SVS
4. DARINKA MARČEC, M SVS
5. ANICA ŽAGAR, M KZ Krka

ŽENSKE - C OD 40 LET DALJE

1. IVANKA VOZLIČ, M SVS
2. ANDREJA RIFELJ, M KZ Krka
3. VENCISLAVA HABJAN, MTL
4. NADA VESEL, Oljarica Kranj
5. OLGA STARIČ, Oljarica Kranj
6. MARIJA MARIN, M SVS

MOŠKI - A DO 30 LET

1. TONI HABJAN, M Pekarna Grosuplje
2. DAMJAN ROJKO, M SVS
3. STOJAN MAKSIMOVIČ, Oljarica Kranj

Devolila je poslikati le eno plat medalje

Zmagovalna ekipa M Agrokombinata v odbojki

4. JAKA PUCELJ, M KZ Krka
5. BORUT SEVER, Trgoavto Koper
6. ROK ŽAGAR, Oljarica Kranj
7. Drago Jagodic, M Pekarna Grosuplje

MOŠKI - B - OD 30 DO 40 LET

1. STANE ALAN, M KZ Krka
2. RUDOLF SERDINŠEK, M SVS
3. MARIO KURPES, M Slosad
4. MARIO JANUŠIČ, M Optima
5. SREČKO ZAKALJŠEK, M SVS
6. ALOJZ KASTELEC, M Pekarna Grosuplje
7. FRANC KLEMENČIČ, M KZ Krka

MOŠKI - C - NAD 40 LET

1. MILAN LEBAN, M Slosad
2. ANTON VENCELJ, M Pekarna Grosuplje

3. FRANC RANTAŠA, M SVS
4. JOŽE SRČIČ, M KZ Krka
5. SLAVKO NUČIČ, Oljarica Kranj
6. JOŽE ZADNIK, M Trgovina Lj.
7. BRANKO STARČIČ, M SVS
8. MARJAN RAŠČAN, M SVS

ŽENSKE - EKIPNO

1. M SVS - (Cimerman, Pučko, Vozlič)	25
2. OLJARICA - (Kopše, Bučar, Vesel)	20
3. M KZ KRKA (Veselič, Žagar, Rifelj)	15

MOŠKI - EKIPNO

1. M SVS (Rojko, Sredinšek, Rantaša)	25
2. M PEKARNA GROSUPLJE
(Habjan, Kastelec, Vencelj)	20
3. M KZ KRKA (Pucelj, Alan, Srčič)	15

SKUPNO

TOČKE

1. MERCATOR SVS	266
2. M-TRGOVINA LJUBLJANA	175
3. MERCATOR KZ KRKA, NOVO MESTO	139
4. MERCATOR DEGRO	125
5. OLJARICA KRANJ	101
6. MERCATOR DOLENJSKA	89
7. MERCATOR AGROKOMBINAT	74
8. POSLOVNI SISTEM MERCATOR, d.d.	73
9. MERCATOR PEKARNA GROSUPLJE	61
10. MERCATOR SLOSAD	55
11. GORENJSKA MLEKARNA	37
12. MERCATOR KMEČKA Z. SEVNICA	32
13. MERCATOR EMBA	32
14. MERCATOR KGZ SORA	25
14. TRGOAVTO	25
16. MERCATOR KG KOČEVJE	24
17. ZMAJČKOV BUTIK	13
18. MESNINE DEŽELE KRANJSKE	12
19. MERCATOR HOTEL ILIRIJA	
MERCATOR SREMIČ	
MERCATOR OPTIMA	
MERCATOR KŽK KMETIJSTVO KRANJ	

(nadaljevanje s strani 21)

32 ZAKLJUČNIH IZPITOV

V salonu Mercatorjevega poslovnega centra se je 11. junija letos zbralo 32 diplomantov - Mercatorjevih delavcev, ki so opravili poklicno maturo in pridobili izobrazbo V. stopnje ter poklic trgovski poslovodja.

In še o problemu gospoda Dušana Đorđevića: v programu je navedeno, da se v Mercator Trgovini Ljubljana ukinja delovno mesto komercialista v organizacijski enoti v Postojni, ki ga zaseda gospod Đorđević, kar seveda nima nobene zveze z njegovo sindikalno dejavnostjo. Prav zaradi te je v programu navedeno, da je zakonski zadržek za prenehanje delovnega razmerja imuniteta, čeprav uradnega dokumenta o tem, ali je imenovani res sindikalni zaupnik, družba nima. Žal nam je, da se je vprašanje gospoda Dušana Đorđevića medijsko posebej izpostavilo in v javnosti tendenciozno prikazalo kot lov na sindikalne zaupnike in šikano upravi neprijetnega sindikalnega zaupnika.

Uprava posebej poudarja, da doslej še ni bil izdan noben posamični individualni sklep o uvrstitvi delavca med trajno presežne delavce ter o prenehanju delovnega razmerja. Uprava bo spoštovala priporočila nadzornega sveta in bo pri kategorijah delavcev, ki so bile izpostavljene, še enkrat posebej skrbno preverila vse okoliščine, preden bo izdan posamični individualni sklep.

Zmanjšanje števila zaposlenih, ki je zlasti v režiji neibežna nujnost za konkurenčnost družbe na trgu, je skušala uprava doseči in bo tudi v prihodnje skušala doseči na kar najmanj boleč način, o čemer priča število delavcev, s katerimi je družba na njihovo pobudo dosegla sporazum oz. dogovor."

Matura je za njimi

Izobraževalni proces za pridobitev V. stopnje izobrazbe oziroma poklica trgovski poslovodja je trajal od konca septembra prejšnjega leta, deležno pa ga je bilo 32 delavcev obvladujoče družbe, ki so končali triletno trgovsko šolo in imeli za seboj že 2 leti delovne prakse. Kandidati za šolanje so bili izbrani na podlagi predlogov direktorjev organizacijskih enot v družbi. Ker je bilo šolanje v interesu družbe, je družba tudi poravnala stroške šolanja. Šolanje je potekalo na Poslovodski šoli Landis iz Ljubljane.

Direktor Landisa Stane Šmid je ob podelitvi spričeval predstavil tudi povprečni učni uspeh diplomantov.

Psihologija prodaje je učna snov, ki so jo diplomanti najbolj obvladali in jim je bila po vsebini tudi najbolj pri srcu. Izpit iz tega predmeta so opravili s povprečno oceno 4,3. In kaj je diplomantom povzročalo največ preglavic? Ena izmed najbolj pomembnih vsebin v trgovini - poznavanje blaga. Poleg profesorskega zbora in direktorjev maloprodajnih območij iz profitnega centra Mercator Trgovina

Ljubljana se je podelitve spričeval udeležil tudi predsednik Mercatorjeve uprave Zoran Janković, ki je ob tej priložnosti dejal: "trgovina ne zahteva samo z listino priznane strokovne usposobljenosti. Trgovina zahteva celovito osebnost - trgovca, ki ima poleg znanja tudi osebnostne lastnosti, ki kupcu vzbujajo zaupanje, željo in potrebo po nakupovanju pri svojem trgovcu. Gre za odličnost storitve, ki jo v najbolj polnem pomenu ustvarjamo samo ljudje. Odličnost storitve je življenjski sok trgovine, je najpomembnejši element, po katerem trgovino sodijo kupci. Zahvaljujem se vam za napore, ki ste jih ob rednem delu vložili v svojo izobrazbo. Izkoristite in uporabite jo na vsakem delovnem mestu, ki ga imate v Mercatorju. Dodajte ji svoj današnji nasmeh, svojo današnjo dobro voljo, za čimvečje zadovoljstvo potrošnikov z Mercatorjem moje dežele. V Mercatorjevi razvojni strategiji imamo ključno mesto ljudje oboroženi z znanjem in pripadnostjo Mercatorju."

NOVO ŽLAHTNO OLJE V DRUŽINI "CEKIN"

Olivno olje je eno najstarejših olj, saj ga omenjajo že zdravilske knjige starih narodov. Že takrat je veljalo, da vsakodnevno zaužitje žlice surovega olivnega olja krepi organizem in spodbuja prebavo. Zanimivo je, da še danes, kljub silnemu razmahu farmacevtskih pripravkov, veliko ljudi počne prav to, da se začne z žlico olivnega olja.

S proizvodnjo cenejših in velikokrat tudi cenениh semenskih olj je uporaba olivnega olja upadla in dolgo nazadovala. V zadnjih letih se je, predvsem zaradi večje ozaveščenosti pri izbiri jedilnih maščob, poraba olivnega olja znova zvečala. Olivno olje je olje Sredozemlja. Raziskave prehranjevanja so pokazale,

da je prebivalstvo Sredozemlja manj podvrženo bole-znim srca in ožilja, kar pripisujejo redni uporabi olivnega olja v prehrani in s tem povezane ugodne sestave maščobnih kislin. Zato je olivno olje za številne strokovnjake sinonim zdrave prehrane.

Z vidika prehranjevanja so najbolj priporočljiva olja z visoko vsebnostjo enkratnezasičenih maščobnih kislin (oleinska kislina) ter nizke vsebnosti večkratnezasičenih kislin. Zaradi ugodne sestave in kombinacije z naravnim antioksidantom, je olivno olje izredno stabilno pri povišani temperaturi.

Idealna sestava, ki ustreza normativom zdrave prehrane, daje olju varovalni učinek, ugodno vpliva na zdravje srca in ožilja ter znižuje raven nevarnega holesterola v telesu. Za zdravo, posebej pa dietno prehrano, pri težavah srca in ožilja, ob povečani količini holesterola, maščob, sladkorja v krvi, povišanem krvnem pritisku in telesni teži je pomembno, da **Ekstra deviško olivno olje Cekin** (tako kot vsa rastlinska olja) **NE vsebuje HOLESTEROLA**. Redno uživanje olivnega olja Cekin polepša kožo in lase, bistri možgane, omejuje izgube kalcija v kosteh in izboljšuje absorpcijo vitaminov. Olivno olje, pridelano s hladnim stiskanjem je najlažje prebavljiva maščoba.

Ekstra deviško olivno olje Cekin je pridobljeno iz sveže obranih povsem zdravih oliv, v času njihove polne zrelosti.

Predelano je na star naraven način - s hladnim stiskanjem.

Deviško olivno olje je pridobljeno iz olivnih plodov samo z mehanskimi postopki, brez kemične in toplotne obdelave in obdelano z izpiranjem, odcejanjem, centrifugiranjem in filtriranjem. Odlikuje se torej kot pristno naravno olivno olje.

V postopku predelave plodov temperatura v nobeni fazi ne presega temperature človeškega telesa, ki je mejna temperatura, pri kateri še ni sprememb biološko aktivnih snovi - zato ime hladno stiskano olje. Pri taki predelavi je izkoristek nekoliko manjši, zato pa so ta olja aromatično boga-tejša.

Rezultat odlične kakovosti oliv in hladnega stiskanja je nerafinirano olje nizke kislosti in prijetnega okusa z imenom **Ekstra deviško olivno olje Cekin**.

Glede na vsebnost kislin, ki so v olju nezaželeni, razvrščajo deviško olivno olje v štiri skupine.

Najbolj kakovostna je prva skupina - ekstra deviško olivno olje s polnim okusom in vonjem, ki vsebuje največ 1% prostih maščobnih kislin. Zaradi odlične kakovosti v to skupino sodi tudi naravno, hladno stiskano **Ekstra**

Sestava maščobnih kislin Ekstra deviškega olivnega olja Cekin:

- enkratnezasičene maščobne kisline	56-83%
- večkratnezasičene maščobne kisline	3-20%
- zasičene maščobne kisline	8-24%

deviško olivno olje - Cekin.

Drugorazredno je fino deviško olivno olje, v katerem je manj kot 2% prostih kislin, tretjerazredno je navadno deviško olje z manj kot 3,3% prostih kislin, v četrtem pa je sicer deviško, vendar za prehrano neprimerno olje. Ko razglabljamo o zdravilnosti olivnega olja, imamo v mislih le ekstra deviško olje. Zato je **Ekstra deviško olivno olje Cekin** pravo darilo za naše zdravje.

Ker svetloba in toplota razgrajujeta

tisto, kar daje olivnemu olju njegovo vitalno vrednost, v Oljarici Kranj polnimo **Ekstra deviško olivno olje Cekin** v litrsko in politrsko temno steklenico.

Ekstra deviško olivno olje Cekin je torej prvovrsten prehrambeni izdelek in zdrav priboljšek vsakega jedilnika. Primerno je za pripravo vseh vrst jedi, še posebej za pripravo solat, marinad in primorskih specialitet.

Anči Svečak, dipl. ing.

CEKIN

DOBRONAMERNE PRIPOMBE KUPCA

Drugi dan po odprtju Mercator Centra Koper se nam je z vtisi oglasil prvi kupec. Ker na naš naslov ne prihaja ravno dosti odzivov kupcev, Mercator Center Koper pa je neke vrste "učilnica" za vse, ki bodo v prihodnje upravljali velike Mercatorjeve centre, objavljamo kupčevo pismo v celoti

Kot stranka (kot kaže zaenkrat ni razloga, da ne bi postal stalna, danes sem bil v Mercator Centru Koper kar dva-krat), želim nekoliko komentirati vtise o vašem Centru. Zato sem uporabil elektronsko pošto. Osebo namreč ni-sem preveč navdušen nad klasično knjigo pritožb in pohval, preko inetrneta pa je tudi komuniciranje precej bolj enostavno.

Menim, da vašemu Centru ni treba popolnoma nič zardevati ali pa se sramežljivo primerjati s podobnimi v Italiji (npr. Portogruaro). Cene so na splošno zadovoljive, nekaj je tudi dražje, nekaj ceneje. Marsikatero ceno so povsem primerljive s tržaškimi, kar je še posebej pomembno za naše obmejne in hrvaške kupce.

Zrak je naravnost fantastično klima-

tiziran. Ne premrzel, ne pretopel, vlažnost optimalna, česar nisem do sedaj (vsaj v ne v tako velikem, pa tudi v manjšem prostoru) doživel nikjer v tujini.

Izbira zamrznjenih izdelkov je izjemna, kakor tudi vseh ostalih.

Zaposleni v veliki večini delujejo resnično prijazno (v naši državi ima sicer človek dostikrat občutek, da gre pri prodajalcih za prisiljeno prijaznost). Prav tako točno vedo, kje se kakšen izdelek nahaja. Tudi precej več jih je na razpolago kot v velikih centrih v tujini (kar se upam, ne bo izkazalo kot prevelik strošek), tako da je možno takoj najti nekoga, ki ti hitro svetuje oziroma te pravilno usmeri. Res pohvalno.

Izjemno velika je tudi izbira različnih vrst mleka. Prav v zvezi z njim imam čisto osebno željo, ki pa bi utegnila postati zanimiva za veliko število ljudi, ki ne prebavljajo navadnega mleka (takih pa je menda v svetu čez 50%, nekaj v blažji, nekaj v hudi obliki). Parmalat izdeluje posebno mleko Zymil, kateremu je odstanjena laktoza (edino meni znano takšno mleko). Od kar sem ga odkril (v Desparju v Muggii), lahko prvič po več kot 15 letih spet pijem mleko. In poznam ve-

liko ljudi, ki imajo podobne probleme. Če v prodajo uvrstite še ta izdelek, verjetno res ne bom več imel razloga hoditi čez mejo. V Muggii stane 1/2 litra tega mleka 1600 LIT.

Ob obisku me je motilo, da ni vidnih oznak, kje so sanitarije. Ko sem šel v hodnik (kamor me je napotil varnostnik), sem se vrnil, saj ni bilo nobenih oznak (izgledalo je kot, da vodi hodnik v skladišče oz. interne prostore) in sem iskal druge dokler nisem dobil dodatnega podatka, da je mesto pravo. Tu sem našel s kemičnim svinčnikom napisani nalepki s podatkom moški - ženski WC. To ni na nivoju ostalega dela Centra. Prav tako pa me je presenetilo, da v WC-jih ni avtomatov za higiensko papirnato oblogo WC školjke. To popravite - odnos do najbolj intimnih prostorov še kako vpliva na ugled hiše.

Pripombe imam glede McDonald's-a. Sedežev je odločno premalo, zato stranke s pladnji romajo po stopnicah v drug lokal, kjer jih potem sproti odganjajo, saj lokal ne sodi k McDonald's-u. O počasnosti delavcev pa ne bi izgubljal besed, saj še nimajo prave rutine in prepričan sem, da bo sčasoma prišla tudi ta.

Kritično besedo (hudo) imam le čez

garažno hišo, ki je prava katastrofa. Ni mi jasno, zakaj moraš voziti krožno skoraj skozi celo pritličje, ki je npr. zasedeno, da lahko potem zaviješ v višja nadstropja (signalizacija je nepregledna, semafor pa ne kaže prav). Garažne hiše v tujini imajo centraliziran dostop do vseh nadstropij, semafor pa točno kaže, katera so še prosta. Še nikjer nisem doživel, da bi se krožno vozil po vsem zasedenem nadstropju. Verjetno ni vaš namen zaposliti človeka, ki bo usmerjal promet na parkirišč. Sprašujem pa tudi, kakšna bo kasneje cena parkiranja in koliko časa bo še zastoj.

Poseben problem za kupce kot tudi za vas predstavlja prometna ureditev križišča, kjer je promet (beri zavijanje levo) ob konicah praktično nemogoč. Dokler na tem križišču ne bo učinkovite svetlobne signalizacije ali druge ureditve (po moje sodi prometna ureditev v pristojnost občine) bo za kupce prav promet tolikšen kamen spotike, da se bodo odrekli nakupu pri vas.

Naj končam svoje razmišljanje o vašem koprskem Centru: mislim, da bo zdaj lahko precej manj denarja potovalo čez mejo, ne da bi bili kupci oškodovani. Za Center, usposobljenost vaših trgovcev, uglašenost varnostnikov (kar zmrazijo me sistemi a la Family Shop ali centri v Palmanovi), založenost, ... zaenkrat same pohvale. Tako kot sem povedal vam, bom povedal tudi svojim znancem na naših in tujih tleh.

In ker sem pogost uporabnik interneta, še majhen nasvet:

- elektronski medij uporabite tudi za podatek o delovnem času (urniku) v Centru;
 - prav tako predstavite proizvajalce in izdelke - skupine izdelkov, ki jih v hipermarketu prodajate po trajno nizkih cenah, predstavite akcijske prodaje in pokušine ter izdelke, ki jih na novo uvajate v prodajni program.
- Ker sem za zdaj nad vašim Centrom navdušen, vzemite moje, tudi kritične pripombe, dobronamerno in ne zamerite, če se bom še kdaj oglasil.

marjan.pregelj. guast.arnes.si

Po hamburger kar z barčico

Oddelek s tekstilom v hipermarketu

V GALERIJ MERCATOR BEGIČEV OPUS "OHRANITI SANJE"

Mirsad Begić, ohraniti sanje

Od 28. maja do 26. junija 1998 je bila v Galeriji Mercator razstava risb ter kipov v bronu in terakoti akademskega kiparja Mirsada Begića.

Razstravljena dela so iz umetnikovega življenjskega cikla s skupnim imenom *Ohraniti sanje*.

Njihova motivika ter vsebina segata v bistvo človeškega življenja določeno z navzočnostjo smrti, ki je umetnik nenehno, s pravo obsesijo kliče v ustvarjalno zavest, a je obenem skuša preseči, kot bi hotel človeštvu zagotoviti, da se sanje, ki s svojimi duhovnimi vesli poganjajo življenje, s smrtjo ne ustavijo, ampak živijo celo v spominu lobanj, ki naseljujejo bregove smrtnega sveta.

S težnjo po ohranjanju življenja se povezuje tudi kiparjev značilni likovni prijem, izhajajoč iz ovijanja mrtvih:

tako imenovana tehnika mumifikacije. Figuralne oblike umetnik ovija s poveščeno vrvjo, ki oživlja ...

Umetnikove pokrajine smrti so planjave z lobanjami, stražarskimi stolpi,

starodavnimi palisadami, katafalki ali prazgodovinskimi vozički, predvsem pa jih napolnjujejo po mrtvaškem valovju plujoči čolni. Vse to je sugestivna podoba smrtnega, a tudi v zvenenju smrti ponekod dramatično nevihtnega življenja ...

Umetnikove dramatične in drugod bolj poetične in krhke sanjske, s čolni napolnjene smrtno pokrajine niso planjave zla in le prizorišča pritajene groze, smrtnih naplavin in opustošenj, marveč so tudi poetične slutnje tihega, s tančicami večne skrivnosti zagrnjenega pričakovanja. To pričakovanje pa ohranja dragoceno nova življenja, oplajajoče izročilo davnih človeških sanj in skuša obuditi, ohraniti tudi sanje vseh davnih prednikov, ki ležijo na Begičevih večnih čolnih in v votlinah lobanj kot mitsko ponotranjene podobe nas samih.

(Iz kritičkega zapisa Milčka Komelja v katalogu).

Mirsad Begić se je rodil leta 1953 v bosanskem Glamoču. Po dokončani srednji umetniški šoli v Sarajevu se je vpisal na Akademijo za likovno umetnost v Ljubljani in leta 1979 diplomiral na kiparskem oddelku pri prof. Zdenku Kalinu, Slavku Tihcu in Dragu Tršarju.

Med leti 1982 in 1983 se je izpopolnjeval na St. Martin's School of Art v Londonu. Sodeloval je na več mednarodnih kiparskih simpozijih in kolonijah. Od leta 1985 do letos je pripravil 10 samostojnih razstav, od leta 1979 pa je sodeloval na 11-ih skupinskih razstavah doma in v tujini.

Prejel je več nagrad, med njimi študentsko Prešernovo nagrado leta 1978, prvo nagrado na trienalu Jugoslovanske študentske risbe za leto 1980, prvo nagrado na mednarodnem simpoziju v Mostarju leta 1984, zlato diplomu za portret na razstavi Jugoslovanskega portreta v Tuzli leta 1987.

Živi in dela v Ljubljani.

Širša javnost ga pozna predvsem kot avtorja vhodnih vrat s portreti ljubljanskih škofov v ljubljanski stolni cerkvi.

Razstavo si je ogledal minister za kulturo Jožef Školč

VROČ KAIRSKI DAN

**Piramide
v Gizi**

Egiptovska prestolnica nikoli ne zamre. Množica vozil, ljudi, podoba velemesta se izgubi v starih, komaj prehodnih uličicah. Čarobni in skrivnostni bazar, barantanje. Hilton za debele denarnice.

Ko stopim iz zgradbe, me zajame val vročega zraka. Začutim, kako se me vročina dotakne, nato vdihnem in zdi se mi, da sem stopila v savno. Po razpokanih pločnikih, posutih s peskom in umazanijo, se odpravim proti taksistom. Ko me zagledajo, začnejo vpiti: "Madame, taksi, madame, taksi" in začne se barantanje za ceno prevoza. Vstopim in se odpeljem proti centru Kaira, mesta s 16 milijoni prebivalcev. Na sicer štiripasovni cesti ob Nilu je kar osem kolon avtomobilov, ki jih ločuje le nekaj centimetrov. Nekateri se ustavljajo ob strani, drugi trobijo, jaz pa čutim neznansko vroč zrak, ki piha skozi odprta okna vozila. Taksist med vožnjo zamaknjeno posluša arabsko glasbo. Po vožnji skozi mesto odslovim taksista, ki se že pogaja z mimoidočimi turisti in upa, da mu bodo močno preplačali vožnjo, saj najbrž ne poznajo cen. Povzpnem se na Citadello, nekdanjo

palačo sultanov in nekoč prestolnico islamskega sveta, zgrajeno iz kamnov manjših piramid, ki so stale ob znamenitih piramidah v Gizi. Pogled z obzidja zazna sivi oblak nad Kairom, drugim najbolj onesnaženim mestom na svetu. Medtem ko občudujem to mesto peščene barve, kjer med majhnimi stavbami rastejo nebotičniki in kjer se premikajo množice ljudi in prometa, začutim vroči val vetra. Ozračje nenadoma porumeni in v trenutku začutim pesek v ustih in očeh. To je hamasin - peščeni vihar, značilen za pomlad. Takoj je treba poiskati zatočišče in tako pritečem v najznamenitejšo kairsko mošejo Mohamed Ali, ki stoji sredi Citadelle, med dvema 80 metriskima stebroma pokrita pa je s svetlečimi kupolami iz alabastra, kamna, ki so ga postrgali s piramid, da bi polepšali to veliko mošejo. Tu je shranjena tudi francoska baročna ura, ki so jo Francozi podarili Mohamedu Aliju, vladarju Egipta v zameno za faraonski obelisk, ki zdaj stoji v Parizu (kakšna menjava!).

Po hamasinu se ozračje zbistri in spustim se na najznamenitejši kairski bazar Khan el Khalili. Po ozkih, umazanih ulicah se med stavbami iz blata

sprehajajo potepuške mačke in psi, velika množica turistov in Arabci, ki na vsakem koraku nudijo mimoidočim svoje blago in so se pripravljene "cen-kati", da bi kaj prodali. To so res pravi trgovci!

Vstopim v eno izmed mnogih prodajalnic srebra (moja šibka točka), kjer je prostora komaj za dva človeka. Prodajalec mi najprej ponudi vroč metin čaj, ki neverjetno prija v tej vročini, nato pa mi razkaže svojo trgovino, polno srebrnega nakita. Ker nisem ravno navdušena, privleče iz skritih predalov še druge izdelke, med katerimi si enega izberem. Sledi pogajalska igra, v arabščini seveda. On po-stavi visoko ceno, jaz jo zbijem na pol, on vztraja, jaz počasi vstanem in zapustim trgovino, a priteče za menoj in mi ponudi ceno, ki jo sprejemem. Torej, oba zadovoljna. Obisk bazarja ni poln brez kajenja vodne pipe v majhnih zanikrnih lokalih. V Egiptu vodno pipo kadijo v glavnem moški, zato je malce nenavadno, ko vstopim v enega izmed prenapolnjenih lokalov tudi jaz. Gostoljubni natakari mi prinese močan čaj in veliko vodno pipo in tako se vživim v vlogo Arabca. Mirno sedim, gledam vrvež na ulici, se oteparam nad-

ležnih muh, se pogovarjam, kako hudo je živeti v taki, vlečem dim in gledam mehurčke, ki se delajo v pipi.

Odpravim se tudi k Nilu in vstopim v hladen hotel Nile Hilton. Kakšno olajšanje! Tu ulični vrvež nadomestijo marmornata čista tla, ogromna pozlačena ogledala in klasična glasba. Tu ni "cenkanja"! Sprehod po trgovinah in prodajalnah v pritličju je sprehod med visokimi cenami, le za zelo polne denarnice. Prijazen temnopolti natak v snežno beli srjaci mi postreže z ledeno limonado, ki je mnogo dražja od tiste na ulici. Nekaj časa se ohlajam, vendar je ulični vrvež mnogo bolj zanimiv in privlačen.

V začasno bivališče se vračam s podzemno železnico, ki so jo zgradili Francozi, da bi razbremenili cestni promet. Kakšne posebne razbremenitve ni videti, saj se letno ulice obremenijo z novimi 40.000 avtomobili, prebivalstvo pa se vsakih 7 mesecev poveča kar za milijon ljudi.

Podzemna železnica - neznanska gneča ljudi. Vstopim v prvi vagon, ki je rezerviran le za ženske. Za hip vzbudim pozornost s svojimi svetlimi lasmi, vendar se čez nekaj trenutkov spet nadaljuje vrvež, ki sem ga prekinila. Nekatere ženske so zakrite in kažejo le svoje tople, zapeljive temne oči, druge kažejo cel obraz, nekatere pa so oblečene povsem evropsko in odkrito kažejo svoje goste, črne lase in temno polt. V upanju na hladnejši zrak sedem k oknu. Vendar ob pospeševanju vlaka začutim le vroči val. Ko izstopim, spet zaslišim: "Madame, taksi" in spet se pogajam za ceno. To je pač Egipt; tu življenje nikoli ne zamre, tudi v še tako hudi vročini ne.

Barbara Uranjek

Veličastna mošeja Mohamed Alija

Na bazarju

LJUDJE - BISERI SEVERNEGA VIETNAMA

Po prašni poti v Vietnam

Priti v Vietnam kot turist, je bilo še do nedavnega tako kot priti do vode sredi puščave. Poglavitni vzrok za mednarodno zaprtost vietnamskih meja tiči v desetletjih nenehnih vojn, ki so pustošile v tem delu sveta. Mir je v Vietnam prišel šele leta 1992, po več kot 40 letih nenehnih bojov s takšnimi in drugačnimi sovražniki.

Sprva je bilo moč priti v državo le z letalom, organizirano preko turistične agencije. Vstopne omejitve so se nato nekoliko sprostile in od leta 1994 je moč vstopiti in izstopiti v to deželo tudi po kopnem. Postopek za pridobitev vize in kasnejši prehod meje pa je vedno dolgotrajno, mukotrpno, birokratsko in predvsem drago opravilo.

V Vietnam sva prišla preko južnega dela Kitajske. Z vlakom sva prispela do zadnje postaje na kitajski strani, deset kilometrov od mejnega prehoda. Železniški tiri so sicer vodili proti Vietnamu, a le za tovorni promet. Pridružil se nama je James, Američan pri 40-tih letih.

Ob prihodu na mejni prehod smo zaman iskali vietnamske obmejne organe. Spraševali smo kitajske carinike, a angleščina nam tu ni kaj dosti pomagala. Le z roko so nam pokazali smer, kam naj odkolovratimo. Pas nikogaršnje zemlje je bila nekakšna varnostna cona, preko katere smo pešачili do vietnamskega dela mejnega prehoda. Takšnega prečkanja meje pa še ne! S 30 kilogrami na plečih po prašni in nikogaršnji poti novim dogodivščinam naproti.

S kitajskimi cariniki smo opravili proti pričakovanju zelo hitro. Na vietnamski strani pa se je stvar vlekla celo popol-

dne. Edina tri bitja, ki so prestopila mejo, so za to dejanje potrebovala polnih osem ur. Cariniki so pač imeli čas in se jim ni nikamor mudilo. In ker je imel James v vizi napisano, kje sme vstopiti v državo, je nastal cel cirkus. Kajti v Vietnam lahko vstopiš le preko mejnega prehoda, ki ti ga odobrijo in vpišejo oblasti. Pregovarjanju ni bilo ne konca ne kraja, toda denar je sveta vladar. Za 10 zelencev so se srca vietnamskih carinikov omehčala. In Američan je v najinem spremstvu vstopil v Vietnam.

Mejni prehod se je imenoval "prehod prijateljstva". Le kdo mu je dal to ime? Vse prej kot prijateljstvo smo doživeli! Zato pa je bil veliko bolj prijateljski obisk gorske vasice Sapa.

Kraj, kjer tradiciji niso porezali korenin

Sapa je stara francoska gorska postojanka na vietnamsko-kitajski meji, zgrajena 1922 leta. Nekdanji kolonialni družbi je bila zatočišče pred soparnimi in vročimi poletji v vietnamskih nižinah. Zrak na 1.650 m nadmorske višine je svež in noči prijetno hladne. Vendar pa to ni bil glavni razlog za obisk.

Razlog so tamkajšnji ljudje in deviška narava.

Najhladnejša vietnamska vas leži v pogorju Hoang Lien oziroma v Tonkinskih alpah, kot so območje imenovali Francozi. Ko se razkadijo jutranje meglice, se odpre prekrasen pogled na terasasta pobočja z nasadi čaja, nad katerimi kraljuje najvišji vietnamski vrh Fansipan (3.143m). Kraj je idealno izhodišče za odkrivanje neomadeževane narave in tradicionalnega načina življenja okoliških prebivalcev.

Gorenjska avba po vietnamsko

Poleg Vietnamcev živijo na tem območju še etnične manjšine Dzao, Tai in Hmong. Njihov razpoznavni znak so tradicionalno obarvana oblačila. Med barvami prevladuje vijolično-modra indigo barva. Pripadniki manjšin se med seboj ločijo po obliki in barvi ženskega pokrivala. Ženske iz manjšine Dzao nosijo nekaj kilogramov težak rdeč turban (vse si tudi obrijejo lase in obrvi), medtem ko pisani naglavni okras Rožnatih Hmongov po obliki spominja na gorenjsko avbo. Najlepši in hkrati tudi najbolj preprost pa je trd črn obroč, v katerega skrivajo dolge temne kite dekleta Črnih Hmongov. Po preprostih nošah, pobarvanih v indigo in nato sušenih na soncu, pozimi pa kar nad ognjiščem, je ljudstvo dobilo današnje ime. Francozi so Črne Hmonge imenovali Man Meo (divja mačka) in tako opisali vzdržljivost in prirojeno gibčnost, s katerima Hmongi kljubujejo neprijaznim gorskim razmeram. Danes ima to poimenovanje negativen prizvok.

Sobotne strasti na Trgu ljubezni

Pripadniki omenjenih manjšin so prišli v severni Vietnam pred približno tristo leti iz južne Kitajske, priseljevanje pa se je nadaljevalo do leta 1954. Naprej so manjšine živele po zakonih fevdalnega sistema, čeprav njihova družba ne pozna aristokracije in so jim navadno vladali predstavniki drugih manjših. Podložniki so morali plačevati davke na posest, kmetijske pridelke in opij, oblastnikom pa so dolgovali tudi tlako in vojaško službo. Tudi pod francosko oblastjo se Hmongom in drugim manjšinam ni godilo dosti bolje, zato so bili oboroženi upori precej pogosti. Šele med leti 1945 in 1975 je vietnamska vlada manjšinam priznala ustavne pravice v zameno za njihovo sodelovanje v vojni za vnovično združitev države.

Leto 1945 in avgustovska revolucija sta prinesla več pravic tudi tamkajšnjim ženskam. Vendar prav visoke cene ženske še danes nima. Hmongi danes živijo v monogamiji. Prav tako so monogamne tudi družine manjšine Dzao, vendar z eno izjemo. V soboto zvečer se moški in ženske srečujejo na osrednjem trgu, imenovanem Trgu ljubezni. Tu si mladi in stari na podlagi trenutnega razpoloženja izberejo partnerja za eno noč in z njim užijejo sladkosti ljubezni. Takšen razvrat je dovoljen "samo" vsako soboto zvečer, moške pa nato skrbijo tudi za tiste otroke svojih žena, ki so bili spočeti ob koncu tedna.

Kljub prepovedi - opij povsod

Etnične skupine v Sapi častijo kult prednikov. Vse skupaj je mešanica verskih in vraževernih obredov z značilnostmi krščanstva, budizma, taoizma in konfucionizma. Večina moli tudi k različnim duhovom (duh hiše, goveda, življenja, zemlje, vetra, reke, gora ...), ki so povezani predvsem s kmetijskimi opravili.

Prebivalci Sape in njene okolice se ukvarjajo s samooskrbnim kmetijstvom, vendar podnebje omogoča samo eno žetev riža na leto. Zato pa je narava bolj radodarna z zdravilnimi zelišči in s sadeži zmerne pasu, predvsem jabolki, slivami in breskvami. Hmongi so tudi izkušeni lovci.

Svoje dni so prebivalci tega območja služili z opijem. S takoimenovanim opijskim zakonom leta 1986 je bila proizvodnja in posest droge preprovedana. Zaslužek je splahnel in tudi nadomestna dovoljena proizvodnja ginsenga - zdravilne rastline, ga ni nadomestila. Oblasti sicer prisegajo, da so izkoreninile proizvodnjo opija, vendar ima lokalno prebivalstvo posel z drogo v svojih rokah. Prav nič nisem dvomil o vsebini vžigalične škatlice, ki mi jo je pod roko ponujala ulična prodajalka krajevnih noš. Z nedvoumno kretnjo kazalca in sredinca ter našobljenimi ustnicami mi je pokazala, kaj ponuja. Ko je sprevidela, da s kupčijo ne bo nič, je spet ponudila legalne izdelke.

Kondom na sredincu

Družine Hmongov so številne. Umrljivost pa je še vedno zelo visoka. Le redko se zatečejo po pomoč v okoliške bolnišnice. Ko pa se, je navadno že prepozno. Otrokova smrt staršev in družine ne prizadene pretirano. V težkih življenjskih razmerah pač velja zakon močnejšega. Preživijo samo zdravi in odporni.

Glede na možnosti za pridelavo hrane, prebivalstvo prehitro narašča. Zato je vlada veleumno sklenila tamkajšnje ljudi izobraziti in jih seznaniti z metodami nadziranja rojstev. Uspeh vladnih odposlancev je bil kar anekdotičen. Moške so se začudeni zatekali k lokalnim zdravnikom in spraševali, kako je mogoče, da žena ponovno pričakuje otroka, ko pa si je on, mož, vsakokrat natančno po navodilih nataknil kondom na sredinec leve roke!

Obisk Sape in srečanja s tamkajšnjimi ljudmi - vrhunec potovanja po Vietnamu. Ob dobrodušnosti in prisrčnosti starejših mamic in iskrivosti mladih deklic, ki jim po izročilu ne dovolijo v šolo in se angleščine učijo kar na vaški ulici, ne moreš ostati ravnodušen. Sapo sem zapuščal žalosten. Zbogom, moji dragi ljudje.

Danes je Vietnam turistična Meka.

Vsakič, ko pogledam podarjeno hmongovs pokrivalo, se mi spomin vrne k skupinici razposajenih nasmejanih temnopoltih deklic, ki so nama v zgodnjem jutru prišle zažet s srečo na poti domov. Verjeti hočem, da niso postale tarča nadležnih bliskavic zahodnih turistov, da je njihov smeh še razposajen in da nima cene v dolarjih. Verjeti hočem, da jim porabniška civilizacija ni porezala korenin. Žalostno strmim v črn naglavni obroč in ga nežno pobožam.

Primož Godler

MOŠKO POLETJE SE ZGLEDUJE PO NARAVI

Razgaljena ženska koža in moško poletje! Kajti moškim postaja zelo, zelo vroče. Kaj storiti, kajti pred zasluženim dopustom in tudi po njem, je treba v službo in tam naj bi bili urejeni... Tudi brez kravate (če ta ni zares nujno potrebna), so moški lahko urejeni. Poslovna srajca s kratkimi rokavi in platnene hlače so za ta čas prav primerna kombinacija tudi za poslovne priložnosti. Če pa ne morejo brez suknjiča, ki je seveda lahek in brez podloge, lahko namesto srajce, ki pod suknjičem lahko "visi" čez hlače, obleče kar majico.

Poletne barve so seveda svetle, letos so še posebno poudarjeni sivkasti toni. Nekaj sezon nazaj so tudi v moško garderobo zašle pisane barve, za vroče dni pa še nežnejši pastelni toni, ki jih imajo naši moški očitno zelo radi. In zakaj ne, saj je tudi v naravi tako, da so ponavadi samci bolj pisani kot samičke. Torej tudi za moška oblačila je aktualna rumena, lila, celo roza barva, seveda ob večni modri paleti. Nežnejšo barvo si lahko omislite za suknjič in hlače, za klasike pa bo prišla prav predvsem v srajcah. Te imajo sicer manjše vzorce, pogosto z večbarvnimi črtami.

Za posebne "šik" priložnosti pa bo moški lahko tudi v črnem - za kontrast tej svečani barvi pa so mečkljive lanene ali platnene tkanine, ki lahko sproščeni videz poudarjajo z zelo rahlim tkanjem. Sladokusci si bodo omislili še nekaj plemenitega svilenega dodatka, ki pa bo le še poudaril vtis elegantne sproščenosti.

Tako popolna sproščenost pa ne velja za obuvalo. kajti dober okus moškim v poslovnem svetu ne dovoljuje odprtih prstov in pet, zato si boste omislili sandale ali moksine, ki so lahko zračne, toda ne na prstih in ne na petah!

Take sandale pa boste nosili v prostem času, za katerega moda dovoljuje, da je modno vse, v čemer se počutite dobro...

Lidija Jež

Presadimo sadike brstičnega ohrovt, poznega zelja, zelene, blitve, pora in cvetače na grede, s katerih smo že pospravili zgodnje vrste solate, špinačo, redkvico itn. Skrbimo tudi za dosajanje solat kot vmesne kulture, tako da bo ta lahko vsak dan na naših mizah.

Sproti odstranjujemo stranske poganjke na paradižnikih, pa tudi vršičke, tako da bodo hranilne snovi prišle predvsem v razvijajoče se plodove. Tudi kumaram in bučkam odlomimo vršičke po petem listu, da se čimlepše razrastejo.

Sobne in okenske rastline so po presajanju porabile že precej hranilnih snovi, zato jih moramo dognojevati, da bodo še naprej bujno rasle in cvetele. Pri zalivanju pa pazimo, da vse okenske in balkonske rastline zalivamo tako, da ne zmočimo listov. Zalivamo jih z jutraj, ko rastline niso pregrete od poletnega sonca.

Na sadnem drevju, ki je preobloženo s plodovi, moramo poskrbeti za redčenje. Tako izboljšamo kakovost plodov in omogočimo normalno preobrazbo cvetnih brstov iz prihodnje leto. Plodove redčimo predvsem na jablanah in hruškah. Pri nekaterih sadnih vrstah že opravimo tudi poletno rez. Aktinidijam prikrajšamo poganjke, kjer se začnejo navijati. Odstranimo tudi vse divje poganjke, za katere presodimo, da jih v prihodnjih letih ne bomo potrebovali. Pri breskvah izrezujemo poleg divjakov tudi vse poganjke, ki rastejo v napačno smer ali senčijo plodove.

Kakteje v tem času rastejo zelo intenzivno, zato je potrebno redno zalivanje (enkrat tedensko) z deževnico oziroma postano vodo, ki smo ji dodatli tekoče gnojilo za kakteje. Poleg rednega zalivanja je priporočljivo, da jih postavimo na rahel dež vsaj za dve uri. To jih osveži in pospeši rast, običajno pa odstrani tudi plesni in mahove.

Proti zvišanemu krvnemu tlaku bomo kot pomožno zdravilno sredstvo uporabljali poparek, pripravljen iz dveh čajnih žličk listov gloga, listov melise in listov oljke.

Časopis brez poročil

Od letošnjega maja se lahko Nizozemci naročijo na časopis, ki je brez poročil. Na časopisnih straneh ni nobenega besedila, toda papir gre, kot se za pravi časopis spodobi, skozi tiskarski stroj. Novi tiskani medij je, kot pravi njegov izdajatelj Hans Bossmann naperjen proti "informacijskemu stresu". Za nepotiskani dnevnik je treba odšteti (preračuna-no v slovenske tolarje) okoli 150 SIT.

Odslužene nemške marke v kompost

Nemci se v prid skupnega evropskega denarja evra odpovedujejo svoji marki, ki pa ne bo končala v smeteh. Odslužene bankovce po 10, 20 in 50 mark namerava okoljsko ozaveščeno severnonemško podjetje Umweltschutz Nord GmbH nedaleč od Bremna prodajati kot suhi vrtni kompost Bioferm.

Tiskovni predstavnik podjetja Gustav Henke je za tednik Bild dejal, da so se bankovci doslej obnesli in da so že reciklirali 30 milijonov mark. V krajevnih bankah so bankovce razrezali in jih izročili podjetju v desetakilogramskih vrečah. Raztrgane milijone mark zmešajo v kompost s krompirjevimi olupki, kavo in drugimi organskimi odpadki. S skupno evropsko denarno enoto evro bo v državah evropske unije mogoče plačevati prihodnje leto, bankovce Bundesbanke pa bodo izločili do leta 2002.

Drevo je hotel, slon pa taksi

Kdor stanuje v hotelu s petimi zvezdicami, se moti, če misli, da hotela z več zvezdicami ni. V hribih južnoindijske Kerale lahko turisti prenočujejo v hotelu s tisoč in več zvezdicami.

Gostje namreč bivajo v hiši na drevesu, 30 metrov nad zemljo, nad njimi pa je z zvezdicami posuto nebo. Pri gradnji hiš na drevesih upoštevajo staro tradicijo in pazijo, da drevesnih velikanov ne poškodujejo. Zato ne uporabljajo žebeljev in drugega železja. Vlada je to zamisel označila za najbolj ekološko turistično ponudbo Indije. Hiša ima spalnico za dve osebi, prostorno verando, elektriko iz sončne energije, kopalnico s prho in WC. Voda pa prihaja iz višje ležečih izvirov. Vozni park v naselju hišic na drevesih so sloni, ki so ekološko neoporečni nadomestek za taksije.

Arašidi pomagajo srcu

Redno uživanje arašidov koristi srcu. Kdor pa ob njih spi še kozarec rdečega vina, bo še bolj zavarovan pred različnimi boleznimi srca, pravijo raziskovalci iz Severne Karoline.

Arašidi namreč vsebujejo antioksidant resveratrol, ki ga je mogoče najti tudi v rdečem vinu. Antioksidanti naj bi bili koristni, ker zmanjšujejo verjetnost, da bi se maščoba nalagala v žilah, kar takoj sproži procese, ki lahko pripeljejo do srčnih bolezni. Raziskava je še pokazala, da ljudje, ki uživajo arašide štiri do petkrat na teden, zmanjšajo možnost za katero izmed srčnih bolezni za 40 odstotkov.

Udobno življenje prašičev

Britanska državna loterija bo namenila 220.000 funtov za prašiče, ki jim je, kot menijo mnogi, treba zagotoviti boljše življenje. S tem denarjem jim bodo na farmi v Sheffieldu naredili posebne ograde, ki bodo imele talno gretje, prhe - sprožili jih bodo z rilci, računalniško vodeno razsvetlavo in celo zavese, ki bodo živali varovale pred prevelikim prepihom. Prašiči bodo imeli na voljo celo igračke, da jim življenje ne bi postalo dolgočasno.

Nekateri se zgražajo, češ da je to metanje denarja skozi okno in da bodo prašiči živeli bolje kot nekateri ljudje, drugi pa mislijo, da bodo tako lahko otrokom pokazali, kako je mogoče osrečiti živali.

Nadležne vodne hijacinte

Čeprav je neki priletni kenijski vrač dan za dnem mrmral čarobne besede v nebo, stegoval roke proti njemu, pople-saval in na koncu še kričal in divjal, mu ni uspelo priklicati nevihte, ki bi pristanišče Kisumu na kenijski strani Viktorijinega jezera rešilo hude nadloge - preproge iz vodnih hijacint. Po dveh tednih neuspešnega prepričevanja bogov, naj pošljejo odrešilni dež, je moral vrniti denar, ki mu ga je vnaprej dal neki ribič.

Viktorijino jezero je bilo dobrih deset let bolj ali manj čisto, zdaj pa se je ob bregovih nabralo že 80 ton vodnih hijacint (*Eichornia crassipes*). Naredile so pravo preprogo, ki je že tako debela, da se na njej lahko igrajo otroci. Mnogi pa se boje, da bodo povzročile naravno katastrofo, saj so menda uničile že skoraj 400 vrst rib.

Vodne hijacinte ogrožajo več kot 10.000 prebivalcev, ki se že od nekdaj preživljajo z ribolovom in nekaterih podjetij. Odstraniti jih ne morejo, saj se izredno hitro širijo. Prizadete so vse tri države ob Viktorijinem jezeru: Uganda, Kenija in Tanzanija. Biologi že preizkušajo razne kemikalije, ki bi morebiti lahko uničile hijacinte. Kot pravijo strokovnjaki, je njihovo nenavadno hitro razraščanje posledica velike onesnaženosti zlasti obrežnih voda, kamor že vrsto let nepremišljeno spuščajo odpadke.

Taksiste ogroža neplodnost

Majhno število spermijev pri italijanskih voznikih taksijev kaže, da šofiranje lahko vpliva na plodnost pri moških. Raziskavo so opravili na univerzi v Rimu, primerjali pa so število spermijev pri 200 taksistih in 50 drugih moških; vsi so bili enako stari in so imeli približno enake navade. Ugotovili so, da so imeli taksisti občutno manj spermijev, njihovo število pa se je še zniževalo z leti njihovega službovanja. Raziskovalci menijo, da razlogi tičijo v dolgotrajnem sedenju, onesnaženosti zraka v Rimu in vsakodnevnem stresu pri mestni vožnji. Hkrati pa so ti znanstveniki ugotovili še nekaj bolj razveseljivega za vse moške, saj je raziskava pokazala tudi to, da zmerno uživanje alkohola poveča število spermijev.

Spolno privlačna zelenjava

Britansko združenje vegeterancev se je odločilo, da bo okrepilo svoje vrste. Na začetku julija so v 250 kinematografih po vsej državi začeli prikazovati enominutni reklamni film, ki predstavlja sadje in zelenjavo, kot seksualne objekte. Pomenljivo oblikovan čili, lahno tresoča melona in mlahav beluš naj bi mesojedce prepričali, da vegeterantstvo nikakor ni dolgočasno, ampak je lahko celo čutno nadomestilo za meso. "Zavedamo se, da so ljudje naveličani svaril o škodljivosti vsega mogočega, zato smo se odločili dokazati, da trditve o dolgočasnosti prehrane brez mesa, ne držijo." Tako je povedala gospa Taylor iz britanskega vegeteranskega združenja. Baje mesa ne je štiri milijone Otočanov, njihova družina pa se vsak teden poveča za pet tisoč rojakov.

Recept

Po količini vitamina C, ki ga vsebuje paprika, ji vsekakor pripada prvo mesto med zelenjavo. Prekaša tudi jagodičevje in južno sadje. Največ vitamina C vsebuje paprika tik preden dozori. Pred uporabo plod nujno operemo in odcedimo, nato mu odstranimo seme tako, da odrežemo pokrovček in izrežemo sredico. Če iz paprike pripravljamo kuhane jedi, jih ne smemo predolgo izpostavljati vročini, v vsakem primeru pa je 10 minut več kot dovolj.

Rdeča paprika v pivskem testu

4 mesnate rdeče paprike, 1 žlica moke, 2 beljaka, 10 dag moke, 2 žlici piva, sol in maščoba za cvrtje.

Dolge mesnate rdeče paprike spečemo v pečici, jih damo v skledo in pokrijemo. Ohlajene olupimo, očistimo seme in narežemo na polovice. Tako pripravljene paprike potopimo v testo, ki ga naredimo iz moke, piva in trdega snega beljakov ter ocvremo na maščobi.

Ajvar

3 kg rdeče paprike, 3 dag sladkorja, 2 dl kisa za vlaganje, 1/2 kg čebule, 2 dl gorčice, 3 dag soli in 2 dl olja.

Paprike očistimo, operemo, prav tako očistimo čebulo, nato vse skupaj zme-ljemo. Dodamo druge sestavine in kuhamo 45 minut. Maso čimprej porazdelimo v kozarce za vlaganje.

Andrej

Remškar

NAGRADNA KRIŽANKA

DEJAVNOST, KI SE UKVARJA S PREDELAVO ŽIVALSKIH KOŽ	DINOZAVER Z GREBENOM NA HRBTU	ASELJE MED VASJO IN MESTOM	OTOK ČAROVNICE KIRKE	SIMBOL ZA NEON	VELIKA MONGOLSKA REKA	KRAVJI MOLZNI ORGAN	NAJVIŠJI VRH PIRENEJEV (3404 M, PICO D'-----); ENA OD PISAV	
ORGANIZIRANA DELOVNA SKUPNOST								JEDRSKA PEČ (DVE BESEDI)
SNOV, KI SE STRDI: ŽELATINA								
OSKRBA BOLNIKA				NA ZID NANEŠENA MALTA				
JAKOV GOTOVAC		MESTO NA JUGU ITALIJE	RIMSKA ŠTIRICA	ČISTA TEŽA BLAGA				
PREBIVALCI AONIJE				SESTAVIL JOŽE PETELIN	POVPR. DOLŽINA BESED JE 5,05 ČRKE.	TEGA MESECA TONE DEMŠAR		NAJVEČJI OTOK V MOLUKIH
DESNI PRITOK DRINE				PIŠKOT	GORA V JULIJCIH IGRALEC GAVRIČ			RIMSKI HIŠNI BOG GOSJI SAMEC
KRAJ PRI GROSUPLJEM			BANJA OSLOV GLAS			ŠPORTNI REKVIZIT TOLE-RANCA		
AVTOR						UŽITNA GOBA GLAVNA SESTAVINA MAŠČOB		
MOČNO ČUSTVO (DVE BESEDI)								IME SKAKALCA PETKA
VRSTA ANTILOPE (NAROBE SKIRO)					STRAH PRED NASTOPOM ŠOLSKO PISALO			FRAN ERJAVEC TERME PRI PADOVI
				Z ROKAMA STISNEN SNEG			FRANC. PISATELJ IZ 19. ST., ALPHONSE	
				ANGLEŠKI FILMSKI PRODUCENT (ARTHUR)			VDOVA JOHNA LENNONA (YOKO)	NOČNO ZABAVIŠČE MAGHREB ARAP PRESS
				LJUDJE S POVEČANO SPOLNO SLO				
				NEUBRANOST, NESOGLASJE				
				ČLOVEKU PODOBNA OPICA (SPLOŠNO)				

Rešitve pošljite do 20. avgusta 1998 na naslov: Poslovni sistem Mercator, Center za obveščanje, Dunajska 107, 610000 Ljubljana. Za pravilno rešitev križanke v prejšnji številki časopisa, nagrade prejmejo: Boncelj Miran, Sp. Duplje 99, 4203 Duplje, Soklič Franc, Hotemaže 91, 4205 Preddvor in Mikec Katja, Na Straški vrh 21, 1000 Ljubljana. Nagrade bomo poslali po pošti.

„od njive do mize“

Kmetijsko gospodarstvo Kočevje, d.o.o.

Od njive do mize

Mercator Kmetijsko gospodarstvo Kočevje
Proizvodnja mleka, mesa, mesnih izdelkov, gostinstvo in turizem.

Poslovna enota Mesarija

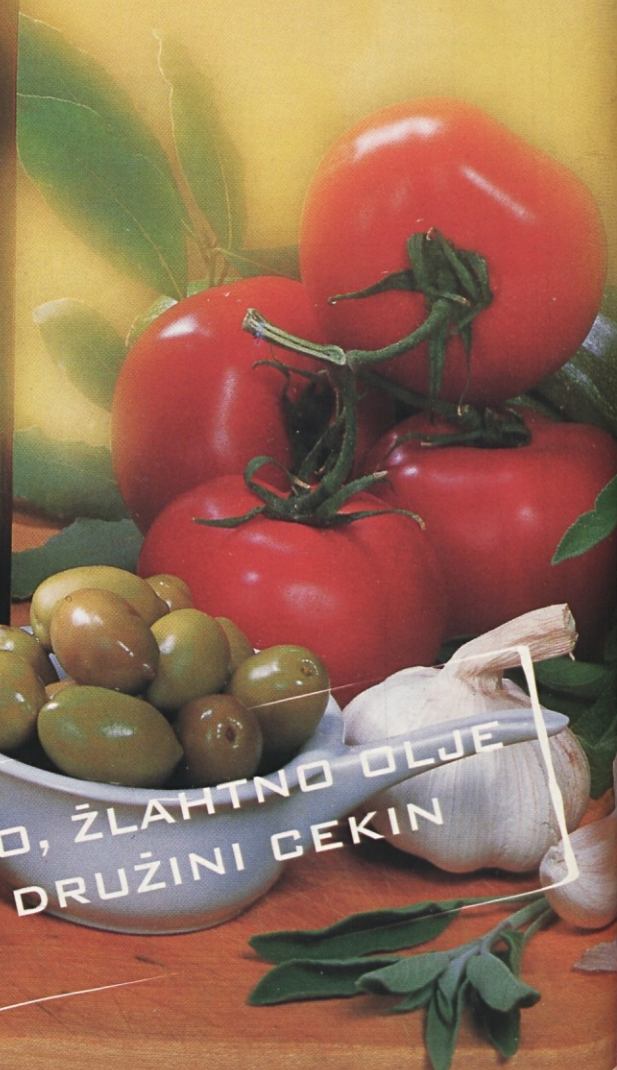
Izbrane vrste mesa za kakovostne izdelke.
Sveže meso, klobasičarski in suhomesnati izdelki.
Mnogi z znakom Slovenske kakovosti (SQ).
Znak varovalnega živila za srce in ožilje:
govedina v aspiku s šampinjoni
in delikatesna govedina v črevu.

Ekstra deviško olivno olje

Plodovi so pobrani z dreves, ki živijo tudi tisoč let. Prebrane so stisnili na star, naraven način. In dobili so najboljše, kar rodi Mediteran - **ekstra deviško olivno olje**. Ekstra deviško olivno olje priljubljene znamke Cekin je izdelano iz prvovrstnih hladno stiskanih oliv. Z njim je vsaka jed boljša, koristnejša za telo in ugodno vpliva na človekovo zdravje. Ekstra deviško olivno olje Cekin je pravzaprav prvovrstna hrana, zelo zdrav priboljšek vsakega jedilnika.

CEKIN

NOVO, ŽLAHTNO OLJE
V DRUŽINI CEKIN